



Між з України об'єдналися

Вінніпег, Ман. — Як повідомляє тижневик „Новий Шлях“, тут завдяки наполегливим старанням Комісії Прав Людини при СКВУ, роз'єднані мати Ольга Заблоцька з Вінніпегу і двоє дітей, Ірина 14 років, і 11-літній Петрусь з України, щасливо об'єдналися в Канаді.

Драма родини Заблоцьких почалася тоді, коли мати Ольга виїхала у відвідини до Канади, де вона залишилася на статусі „ленд-емігрант“, з надією скоро спроводити решту родини. Після довгих клопотань та інтервенцій включно з інтервенцією канадського уряду, батько Петро з дітьми отримали дозвіл на виїзд до Канади.

Перед самим їхнім виїз-

дом в червні, батько Петро несподівано втопився. І знову почалися нові клопотання, щоб добути дозвіл на виїзд дітям без опіки старшої особи, які врешті успішно закінчилися 14-го листопада на летовищі у Вінніпегу Ольга Заблоцька в товаристві своїх українських приятелів в присутності представників преси зустрілася з дітьми.

У розв'язці цієї драми української родини в усіх цих складних клопотаннях у великій мірі приймалися Комісія Прав Людини при СКВУ, зокрема виконавчий секретар цієї комісії, мгр Христина Ісаї, яка не жаліла зусиль, щоб довести до справу до щасливого кінця.

Кооператори зустрілися в Чикаго



Під час наради (сидять, зліва): Р. Бігун, О. Пleshчєвич, Р. Мицук; (стоять, зліва): Д. Григорчук, Б. Ватраць, Л. Футала, М. Болух, Я. Пришляк і О. Пошівник.

Чикаго (СЖКА). — Українська Світова Кооперативна Рада, як ідеологічна надбудова кооперативного руху, до якої належать крайові кооперативні центри лі безпосередньо та всі 69 кооперативів у всьому світі посередньо, відбули тут шістнадцяту нараду 19-го жовтня ц.р., в якій взяли участь також представники з Австралії і Канади.

Рішено: скликати Кооперативний З'їзд у рамках

Конгресу СКВУ осінню 1988 року; вислати представника УСРП до Бразилії для можливостей створення українського кооперативного сектора; посилити співпрацю між поодинокими кооперативними радами; спонсорувати полуденок на СКВУ з доповіддю на тему: Розбудова української економіки, зокрема українського кооперативного руху; допомогти у всіх акціях СКВУ для добра українського народу.

Вийшли спогади С. Мечника

Мюнхен, Західна Німеччина. — Тут із Видавництва „Шлях Перемоги“ появилися дві книжки С. Мечника — „Роздумую, пригадую“, видана 1985 року, а друга — „Людські роки і події“, що появилися 1986 року. Обгортуку до першої з книжок виконав Любомир-Тарас Винник, а до другої — Леся Терлецька.

У 282-сторінковій книжці спогадів „Роздумую, пригадую“ автор навітлює багато подій з українського політичного й громадського життя на еміграції, а також представляє положення в Україні і СРСР до Союзу та взагалі — політичне міжнародне положення у світі. А в 294-сторінковій книжці „Людські роки і події“ С. Мечник подає матеріал про мережу катівського апарату, про звільнення зі совєтського касту Митрополита Львівського Юліана Сліпого та про ряд українців, що трудяться для свого народу на еміграції.

За С. Мечником ще ряд видань: „Під трьома окупантами“, „Нескорені“, „У боротьбі проти московської агентури“, „Від оприччини до КГБ — духовість московського імперіалізму“, „У затишній боротьбі“, „Початок невідомого“.

Обидві згадані книжки — в ціні 30 німецьких марок — можна набути, звернувшись на адресу: „Schlach Perepohy“, 8 München 80, Zerpelin St. 67, West Germany.

ОСІННЄ МАТІНЕ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Тут в приміщенні Українського Народного Дому, при 140 Проспект авеню, в неділю, 22-го листопада ц.р., о год. 3-й по полудні 28-й Відділ СУА влаштовує Осіннє Матіне. Участь беруть: Вірляна Ткач-Курбаса, „Вертеп“, Роман Савицький — проект Василя Барвінського, Надія Світлична — декламації. Програму вестиме Таїса Богданська.

Українка вибивається в школі моди

Нью Йорк. — Відома школа „Берклі“, яка має різноманітні програми пов'язані з моделюванням і жіночою модою, повідомила про ступінь прогукують своїх випускників і студентів до Європи. Прогукують побавили з Парижа та Лондону, де відвідували різні цікаві місця.

У цій групі була також одна із випускниць академії св. Юра в Нью Йорку, Галина Діка, що в недалекому майбутньому планує стати

покупцем одягу. Галина є дочкою Анастасії і Стефана Діків.

В Парижі бачили вони показ моди в закладі Гівенчі, оглядаючи колекції Унгаро, Діора, Ів. Ст. Лоранта і тепер дуже модного проєктора Християна Ля-Круа, були також гостями в помешканні померлого Коко Шанел. В Лондоні відвідали фабрику Дейвида Еванса, де виробляють ручні шовкові відбитки та інші торговельні центри.

ГОЛЛЯНДСЬКИЙ ПСИХОЛОГ КВЕСТИОНУЄ ПРАВИЛЬНІСТЬ ПРОЦЕСУ В ІЗРАЇЛІ

ТВЕРДИТЬ, ЩО СУДДІ МОЖУТЬ ТЕЖ ЧОГОСЬ НАВЧИТИСЯ

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЧЕЙН, тел.) — Віллем Альберт Вагенар, 46-літній науковець-психолог з Голляндії, сам жидівського роду, відстоює цілий ряд образливих запитів прокуратора Міхаєля Шакеда під час перепитування тут на процесі Івана Дем'янюка у середу, 18-го листопада, і заквестіонував правильність процесу, подавши під час опитів оборони цілий ряд прикладів суб'єктивності.

„Я подав ван схемі, норми наукового порядку, які повинні допомогти вам вести справу“, — сказав Вагенар під час перепитування Шакедом, в час постійно втручалися судді, зокрема головний суддя Дон Левін.

„То ви прийшли вчити суддів тут? Хто ви такий? Ці судді мали до діла із тисячами справ упівнання і пам'яті, а ви хочете їх вчити?“ — накидаючи Шакеда на Вагенар, незважаючи на протести адв. Йорама Шефтеля, які Левін шорстко відкидав.

Не зумівши збити наукових доказів Вагенара, Шакед — як це було у випадку Ніколая Толстого — пові-

особисту атаку на свідка, покликаючи на його заяви і інтерв'ю в голляндській пресі. Вагенар сказав, що, справді, голляндська преса почала сильно критикувати його, коли довідалася, що він буде свідчити в користь оборони, тому він рішився в жовтні цього року сказати народові чому він згодився свідчити.

При цьому Вагенар також твердив, що він хотів відповісти на закиди, що процес суб'єктивний, несправедливий.

„Я прийшов сюди свідчити, що вірю, що цей суд правильно поведе справу, ставитиметься серйозно, об'єктивно. За це мене назвали Дон Кіхотом, бо казали, що мені нема сенсу свідчити, бо справа пересуджена. Тому я виступив перед журналістами і вказав на наукові тези, які допоможуть судові правильно повести справу“.

Вагенар сказав, що тут існує дві версії, щодо Дем'янюка і судді повинні шукати нових доказів, щоб встановити одну версію. Він пізніше ще раз повторив, що

треба знайти нові і більш конкретні докази, бо ці що були предложені досі — сумнівні.

Вагенар сказав, що він побачив нове фото Дем'янюка як поліціанта ІРО у вересні цього року. Копію йому показав Й. Шефтель. Він признався, що в інтерв'ю з одною газетою в Голляндії він помилювався, сказав, що це фото шофера, пояснюючи це тим, що він раніше знав, що Дем'янюк працював шофером після Другої світової війни і тому йому ці речі помішалися.

„Це ще один доказ, що людська пам'ять заводять часом, навіть з перспективні відносно короткого часу“, — сказав Вагенар.

Відповідаючи на запит чому Дем'янюк забув під час свідчення в ЗСА згадати про Холм і про копання торфу, Вагенар сказав, що людини, яка в дитинстві переїхала страшилки голоду, відтак війни і поранення, копання торфу в поліні аж не таке страшне явище. А крім того, залежить ще також як його питали. В Ізраїлі поставили йому відповідний запит і він відпо-

вів правильно. Це згідне з тезою Вагенара, що люди на пам'ятає, але не пам'ятає сказати, якщо нема відповідного сугерування. Крім того, як він вже раніше сказав, Дем'янюк не мусів знати, що він був у Холмі і шойно пізніше про це довідався. Це може являтися ненатуральним для Шакеда, але є натуральним для Дем'янюка.

На запит які враження залишив воєнний період на Дем'янюкові, Вагенар сказав, що не знає, бо ніхто ніколи не переводив психологічних студій на нього.

Тут суддя Левін втрутився і сказав, що в такому випадку судді можуть рішати. Вагенар сказав, що так, як і в усіх інших випадках, але об'єктивно і перевіряючи існуючі факти та стараючись знайти нові, сильніші аргументи.

Перепитування Вагенара мало продовжуватись і можливо закінчиться у четвер.

В судову залю знов почали привозити воєнків і дітей. Вчора там були третьокласники.

„Правда“ критикує політику М. Горбачова

Вашінгтон. — Вашінгтонський кореспондент газети „Нью Йорк Пост“ Ніл Латем пише про ідентифікацію, з яким в американській столиці було зустрінуто повідомлення про статтю, що появилися в „Правді“, яка містить напади на політику самого генерального секретаря ЦК КПСС. Зокрема, стаття осуджує намір здійснити політичні реформи в середині самої Комуністичної партії Союзу. Як пише „Правда“, орган ЦК КПСС, це може привести до „всездоленості, анархії і хаосу“.

Критицизм висловлювання прозвучали всього кілька днів після того, як скандально „полетів“ Борис Єльцин, перший секретар Московського міського комітету партії. Адміністрація Рональда Регана вбачає в кампанії, що ведеться проти горбачовської політики, руку „людини ч. 2 в Кремлі“ Стєрова Лігачова.

„Без сумніву, спроби реформ, що їх намагається

провести Горбачов, наштовхнулися на різкий спротив прихильників попередньої партійної лінії“, — сказав один з працівників Білого Дому. „Стаття в „Правді“ повинна стати попередженням Горбачову і жє з ним“, — додав представник Державного департаменту.

На думку американських політичних спостерігачів, під впливом останніх подій Горбачов, можливо, буде змушений зайняти в майбутніх переговорах з президентом Рональдом Реганом більш тверде становище, зокрема, у справі про „зоряні війни“. Цим він до деякої міри умиротворить своїх твердолобих противників у Кремлі, пожертвувавши перспективою глобального поліпшення відносин зі З'єднаними Штатами. Багато осіб у Вашингтоні вважає, що Горбачов, можливо, взагалі обмежить лише підписанням угоди про ліквідацію нуклеярих ракет середнього засягу.

В АМЕРИЦІ

ЦИТУЮЧИ ПОГРОЗУ, яку одержали від Ку-Клукс-Клану працівники кампанії демократичного кандидата на президентську номінацію Джесі Джексона звернулися чіткіше відновили своє прохання про вчасну охорону тайної служби безпеки. Відповідь була, що це немає жодних рішень в справі скорішої охорони кандидатів, але Федеральне Бюро Інвестицій перевіряє цю останню загрозу.

НОВІ БУРІ з сильними дощами і могутніми вітрами навістили побережжя Мексиканської затоки від східного Техасу до Міссісіпі в понеділок, 16-го листопада ц.р., не даючи змоги людям ще опритомніти від торнад, що були попередниками. Деякі стейти проголосили критичне становище, а матеріальні пошкодження тільки в одній місцевості Палестая в Техасі вноситься понад 12 мільйонів дол.

АГЕНЦІЯ ОХОРОНИ довіклія знову подала пропозицію до Конгресу, щоб відложити економічні санкції проти тих метрополітальних околищ, які не є спроможні до рішення 31-го грудня ц.р. вичистити повітря в своїх околицях та знизити рівень чадного газу. Це вже третє з черги відложення від 1977 року. Все це неспорозуміння — це наслідок сильних протестів деяких північно-східних стейтів, що лежать в прямій лінії подувів вітрів з головних центрів занецищеного повітря середньо-західних стейтів.

АМЕРИКАНСКА ТЕЛЕФОНІЧНА і Телеграфічна фірма (АТ & Т) знову запропонували знизку у своїх цінах на телефонічні розмови далекого віддалення. Цим разом знизка буде на 3,6 відсотка, а все це для того, щоб конкурувати із своїми двома великими суперниками МСІ та ЮС Спрінг.

ДЕНЬ ПІСЛЯ того, як урядники міста Нью Йорку та урядники стейту Нью Джерзі дійшли до порозуміння як зпобігти тому, щоб сміття з міських збірних станцій не залпало до берегів Нюджерзьких п'являв, то Губернатор Нью Джерзі Томас Кін подав плян для відчищення морських берегів. Цей плян має 14 точок, однією з них є закінчити з невідповідальним збаванням сміття, а також із підкиданням сміття сусідам. Кошторис його пляну вноситься біля 200 мільйонів дол.

МІЛІЦІЯ НЕ ДОПУСТИЛА ДО ВЕЛИКОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ЛАТВІЇ

Москва. — Західні кореспонденти і пресові агентства повідомили з Москви, що плянована латвійськими патріотами демонстрація в Ризі під пам'ятником перемогі з нагоди Дня незалежності Латвії, фактично не могла відбутися, бо місцева влада наказала міліції, працівникам державної служби безпеки (латвійське КГБ) і так званім дружинникам оточити тисім колом Пляц перемоги і не допустити до більшого згуртування людей. Керівники міліції робили виїздки тільки для поодиноких осіб, які хотіли скласти китиці квіттів під пам'ятником, але і тоді агенти КГБ фотографували таких осіб і намагалися доводитись хто вони такі, з якої місцевості, де працюють тощо.

Латвійська група патріотів-націоналістів, згуртованих в організації Гельсінкі-86 й інші, гостро запроєстували проти заборони місцевих властей відбутти мирну демонстрацію біля пам'ятника перемогі і опублікували офіційну заяву, яку вони роздали не тільки кореспондентам, що у невеликому числі дістали дозвіл на відвідини латвійської столиці, але також в Москві і Ленінграді, де звичайно є велика кількість представників західних засобів масової інформації, дипломатів, туристів та інших громадян західних країн.

Місцеві комуністичні власті пояснили на питання кореспондентів, що вони мусіли проробити усі протизаходи, щоб не допустити до кровопролиття між населенням і „групово-фанатиків“. Міліція навіть скерувала рух автомобілів і мотоциклістів на інші вулиці, далеко від Пляцу перемоги, а автобуси мусіли зупинятися у визначених місцях містечка, недоїжджаючи до пам'ятника.

Міліція перевела також арешти серед відомих дис-

идентів, які, як каже один західний кореспондент, „занадто виявляли свої патріотичні почування“ в День незалежності. Одні агентства подають число заарештованих більше, другі менше. Агентство Ройтерс каже, що прийняті 40 осіб були притримані міліцією і цивільними агентами КГБ. Згідно з інформаціями свідків, приблизно 2,000 осіб демонструвало, не зважаючи на всякі заборони і перешкоди, протестуючи в такий спосіб проти теперішнього режиму і домагалися свободи. День незалежності Латвії, який припадає на 18-го листопада, відзначали латвійці і їхні приятелі там за Залізною куртиною і тут на поселеннях у вільних країнах світу.

В іншому місці столиці Латвії була зорганізована компартією протестна демонстрація проти З'єднаних Штєтів Америки, які, мовляв, „вмшуватися до внутрішніх справ суверенної совєтської республіки“, прийнявши в Конгресі резолюцію з відзначенням Дня незалежності Латвії. В цій урядовій демонстрації, як інформувє совєтське пресове агентство ТАСС, взяло участь понад 10,000 осіб. В загальному совєтські представники говорять про протест 10,000 латвійців, які протестували проти „спроби Вашингтону внести заколот в Латвійський СРСР“. Ця демонстрація відбулася під пам'ятником Червоного солдата, який символізує боротьбу латвійців за встановлення першої соціалістичної Латвійської республіки. Одним словом, кажуть політичні спостерігачі, Москва спробувала покласти собі з Дня незалежності Латвії, як відомо, період в історії Латвії між 1920 і 1940 роком, совєтська історія називає періодом „буржуазного диктаторства“.

СССР обіцяє вивести війська з Афганістану

Мюнхен, Західна Німеччина. — Якщо покладатися на обізнаність начальника управління інформації міністерства закордонних справ СРСР Геннадія Герасімова, а вірити йому на слово, то в найближчі сімнадцять місяців совєтська окупційна армія буде виведена з Афганістану.

Вислухаючи у понеділок, 16-го листопада, у мюнхенському клубі преси, Г. Герасімов заявив: „Політичне рішення про виведення (окупційних) військ уже прийнято“. При цьому, правда, Герасімов сказав про умови виведення військ. Це буде зроблено в тому випадку, якщо інші країни „прийняти вмішування“ у внутрішні справи Афганістану.

Під „вмішуванням“ Герасімов розуміє надання допомоги борцям за свободу країни проти совєтських окупантів і маріонеткового кабульського уряду.

Мюнхенська газета „Зюд дойче Цайтунг“ надрукувала у понеділок репортаж з Кабулу. Покликаючись на неназвані совєтські джерела в афганській столиці, газета пише про нагану, яку генеральний секретар Міхаїл Горбачов зробив своєму афганському колезі — генсекові Наджібуллі за чвари і гризною в партійному і урядовому керівництві.

М. Горбачов нібито сказав Наджібуллі, щоб той був готовий до того, що совєтські війська покинуть країну. Ця ж газета написала, що Горбачов оголосить про виведення совєтської армії ще в цьому році.

В неділю, 15-го листопада, „Нью Йорк Таймс“ надрукувала повідомлення з Риму свого італійського кореспондента Роберто Суоро, який взяв інтерв'ю у Мохаммеда Загір Шаха, афганського короля, який

уже 14 років живе у вигнанні. Р. Суоро пише, що монарх поступово стає ключовою фігурою у переговорах про мир в Афганістані. Під час інтерв'ю король сказав, що мир в його країні може стати можливим лише в результаті прямих переговорів між Совєтським Союзом і лідерами Опору.

Мохаммед Загір вступив на престіл в 1933 році у віці 19 років. При ньому країна стала конституційною монархією. В липні 1973 року, коли Мохаммед Загір був в Італії, до нього дійшла вістка, що він скинутий воюючим братом Мохаммедом Даудом. В квітні 1978 року Дауд, який проголосив себе президентом, був убитий комуністами, яких підтримував Совєтський Союз.

ДОПОВІДЬ ПРО Г. КОНИСЬКОГО

Нью Йорк. — Тут в неділю, 22-го листопада ц.р., о год. 2-й по полудні у власному приміщенні при 206 Захід 100 вулиця Вільна Академія Наук у ЗСА влаштував доповідь-професора Мюнхенського університету Юрія Бойка-Блохана на тему „Роман Г. Кониського „Жук і його рідичі““.

ЗБОРИ АОЛПУ

Ірвінгтон, Н. Дж. Тут в приміщенні Українського Народного Дому при 140 Проспект авеню в суботу, 21-го листопада ц.р., о год. 11-й ранку відбуються Загальні збори організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ). У програмі звіти з діяльності, фінансів та вибір нової управи, а також і доповідь адвоката Андрія Филиповича на тему „Миротворець Медвідь — друга річниця“.

СВОБОДА
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNIA: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загадка реформ у Польщі

Варшавський кореспондент одного з найкращих американських щоденників «Кришчен Саенс Монитор» розпочинає свій допис у числі з 17-го листопада ц. р. такими словами: «Міла пішла до великої крамниці купити цукор. Але його не вистачило для усіх. Продавщиця сказала: „Прийдіть завтра і спробуйте" і ближче пояснила: люди викуповують, бо роблять запаси...» На іншому місці читаємо: «Все це один великий жарт, — сказала Анна, молода мама, якій часто дуже трудно знайти молоко для свого однорічного сина...»

Немає цукру, немає молока, немає у крамниці найпримітивніших предметів першої потреби. Справжній диктатор, формально генеральний секретар компартії Польщі, генерал Войцех Ярузельський порадились із своїми приближниками, заявив журналістам: «Плянуємо перевести другу революцію. Прийдуть зміни, — зміни глибокі і основні — бо нема іншого способу, щоб система правильно діяла...» Але така заява Ярузельського, який — як пише той вірогідний кореспондент з Варшави — дістав «зелене світло» від Горбачова, стрінулася у масі польського населення з великим недовірям. Ярузельський заповів зміни політичні і господарські. Політичною зміною має бути переведення плебісциту в Польщі, при чому голосуючі мають заявитися «так», «ні» або «не знаю». Плебісцит буде розписаний саме на те, щоб уряд Ярузельського мав «від народу» згоду на реформи. Покищо ці реформи зводяться до заповідження великої злишки цін на харчі: це породило вже своєрідну паніку, яка продиктувала полякам робити запаси цукру, муки, каші, — бо запасів молока і масла робити не можна! Ярузельський і його господарські порадиники вважають, що, дозволивши на свободну торгівлю — селяни будуть довозити до міста всі продукти, особливо, коли за ті продукти дістануть пристойну ціну. Але покищо вільної торгівлі нема і покищо поляки тямлять грубо пофальшований плебісцит з 1947 року. Тоді голосуючі мали заявитися, якого режиму прагнуть — «плебісцит» виказав, що велика «більшість» хоче комунізму, хоча у відродженій Польщі між двома світовими війнами комуністів було стільки, що «кіт наплакав». У перших — це справді чистих — виборах до варшавського союму в 1922 році ввійшли два комуністи — один із Варшави і один з дрогбичської округи, (Легальні українські політичні партії в Галичині, ці вибори у 1922 році збойкотували).

Економічна ситуація у Польщі препогана не тільки тому, що жінка не може знайти в крамниці цукру ani молока для малої дитини, але й тому, що Польща має тепер 36 бильйонів дол. боргу супроти закордону і не всіли більше імпортувати хліборобські машини, трактори, машини для будови доріг і домів та для всіх існуючих у Польщі фабрик, які не мають запасових частин. Комуністична система, про яку говорить Ярузельський, не може діяти при зберіганні вірності марксизмові. Вона не може діяти, коли політичну свободу обмежити до комедії плебісциту із збереженням однопартійної системи правління. Є ще в Польщі один чинник, з яким не рахується Ярузельський і його московські зверники: глибоко вкорінений сентимент до розв'язаної Ярузельським і забороненої централі робітничих спілок «Солідарність». Ярузельський, який проголосив був винятковий стан, розв'язав «Солідарність» і виарештував її лідерів включно з Лехом Валенсою у 1981 році та зорганізував робітничі спілки під державно-комуністичною контролею. Близько три роки тому Ярузельський відкликав винятковий стан і звільнив більшість арештованих. Але він напевно не дозволить на відбудову «Солідарності». Тим часом робітництво в Польщі хоч як суспільна верства на другому місці після селянства — грає величезну роль — економічну і політичну. Робітники переводили, почавши від 1955 року, кількакратно масові і криваві заворушення. Якщо заповіджені тепер Ярузельським реформи знехтують вимоги робітництва і якщо ціни на харчі й інші предмети першої потреби підуть вгору, то можна буде сподіватися не економічної санациї, а нових заворушень і нового хаосу. Це тим паче може статися, бо в самому Советському Союзі «гласність» і «перестройка» обмежилися до злагіднення цензури для преси, літератури і мистецтва. Але харчів і одягів в крамницях все одно нема. Нема і не буде, як довго влада буде вірна Карлові Максаві, якого західні комуністи вже критикують, але в СССР і в Польщі — Маркс є табу.

Цим разом можливо, жодної зміни не буде: 7-го грудня президент Реген буде готувати у себе советського генсека. Немає значення, чи найбільш твердий у своїх засереженнях щодо зближення із СССР співробітник американського Президента Вайнбергер іде у відставку через хворобу своєї дружини, чи тому, що не хоче прикласти свої руки до якого там договору між ЗСА і СССР.

Відома думка, що Реген хотів конче підписати договір з Москвою, щоб «увійти до історії». Це не дуже правдоподібно, бо Реген і так напевно ввійшов би до історії, як найбільш популярний і найбільш успішний у своїх починаннях американський Президент протягом кількох останніх десятиріч років. І якщо він і далі ставив тверді умови закінчення договору з Москвою, то така його постава певно спричинилася б швидше до входу до історії, ніж якісь поступки Горбачову, щоб такі уможливити закінчення договору. Причини, заради яких Реген так хоче конче домовитися з советами певно зовсім інші, ніж бажання «увійти в історію».

Західний світ хоче уникнути війну. В Америці цього прагнуть не тільки ліберали, але й консервативні кола. Реген знайшовся б у дуже несприятливій для себе ситуації, якби утворилася думка, що його занадто великі вимоги перешкоджа-

М. Платковський

ГОРБАЧОВ У АМЕРИЦІ

ють закінченню договору з СССР. Ще більше, може ніж в Америці, бажаною діти до порозуміння з Москвою європейські союзники Америки, тобто держава, які входять до НАТО. Це річ зрозуміла, бо війна принесла б правдоподібно найбільш спустошення в Європі — навіть якби не дійшло до ужиття ядерної зброї. На Заході цікавляться під чому пору одним питанням: чи реформи Горбачова внутрішні і його примирливий тон по відношенню до держав Заходу є щирими, чи лише маневром, і чи Горбачову вдасться затриматися при владі і повести за собою Комуністичну партію й інші міролюбні чинники, від яких залежить внутрішня і зовнішня політика Москви.

Можна твердити, що в СССР також не бажано викликати загальної війни та ще й з ризиком ужиття ядерної зброї. І хоч російський комунізм не відомився від опанування світом і далі вважає, що «капіталістичний» світ колись загине, але для цього не треба аж ризикувати війною, бо це, мовляв, здійсниться без загальної війни. До цього час Москва не ризикувала викликанням більших світових війн, бо й Гітлер напав на СССР, а не на Па-

ки. Афганістан чи інші втручання Москви поза межами СССР до загальної війни не доводили. Можна припускати, що такою ж буде тактика Москви і в майбутньому, при чому не грає великої ролі дальша доля самого Горбачова. Якщо йому не пощастить здобути швидко успіхів у своїх реформах, то він, певно, піде слідами Хрущова, але його наступник правдоподібно не змінить кардинально ніякої політики Кремля, особливо на зовнішньому відтинку.

Не грає великої ролі і справа нібито ліберального ставлення Кремля до політв'язнів. Справді, звільняють тепер і випускають на Захід трохи більше число дисидентів. Вони тут оповідають про страхіття у советських в'язницях, на засланнях тощо, також твердять, що політика Кремля властиво не змінилася, але Москві це не дуже шкодить. Давніші дисиденти (українські, а також російські чи жидівські) уже розповіли все, що діється під комуністичним режимом у СССР. Нічого нового дисиденти, які тепер прибувають до країн західного світу, вже оповісти не можуть. А проте Захід так хоче і далі «порозумітися» з Москвою. Цього змінити, либонь, не

властяться.

У такій ситуації політика українців і представників інших поневолених неросійських народів дуже тяжка. Чи ми маємо виступати проти намагань Америки і держав НАТО порозумітися з Кремлем? Поперше, нас не послухають, як і не слухали раніше. Подруге — чого ж тоді домататися від Заходу? Війни з СССР? Але ж це неможливо і недоцільно з дуже багатьох мотивів, хоч би навіть з уваги на те, що війна принесла б може найбільш спустошення для наших країн. Ми можемо демонструвати (також під час перебування Горбачова в Америці), ми можемо остерігати західний світ перед справжніми намірами Кремля, бо новий Афганістан чи щось подібного може прийти зовсім навіть несподівано до Заходу. Але виступати проти внутрішньої політики Заходу і проти його намагань домовитися з Москвою — це дуже тяжке і невдачне завдання. Наші надії можемо і мусимо поклати на постава наших народів у межах СССР. Якшо «гласність», «перестройка» тощо розкитають основною російсько-советською імперією і наші народи здобудуть для себе потрібну силу для ставлення своїх домагань (включно з виступом з СССР і відновленням справжньої суверенності) — тоді наше завтра стане на решті не безнадійне, як воно може тепер комусь здаватися.

Ол. Зозуля

„Давайте думать“

На естраді виступали другорядні артисти. Серед них був студент консерваторії М. Р-ко, початковий бандурист. Коли його покликали на сцену, він трохи розгубився. Після павзи мовив:

— Послушайте пісню, яку любив Ленін.

По пильной дороге телега несется,
А в ней по бокам два жандарма сидят,
Сбейте оковы, дайте мне волю,
Я научу вас свободу любить...

Бандурист співав, а слухачі ридили аж захлинались. Бандурист зник за лаштунками. Зник назавжди. Його не врятував ні Ленін, ні російська мова. Це був рік ежовщини, коли люди говорили подумки. З того часу минуло 50 років. І ось, передо мною добірка віршів, надрукованих у «Вітчизні», під загальною назвою «Не треба мідиаків неправди». Це вірші Наталки Поклад, яка підняла голову вище всіх маститих поетів.

Кожний її вірш нагадує непокірного Василя Симоненка. Користаючись правом говорити болями душі, вона картає мовчунів, кажу-чи: «Тобі не треба ефемер сліпих, ти чесно скажи за усіх німих...»

Бо все, що загублено — кара,
І виростає зло із піднобра.
Ми знаємо правду, ми знаємо грати
Та чи зумієш правду розказати?...

Хоч з-за хмар блиснув язичок проміння, але авторка не дуже вірить в демократизацію й «гласність», і застерігає:

Пільки б наші лица масками не стали
З поглядом холодним, з усміхом стальним;
Пільки б наші діти пісню вівчанами
Чистої, святої, вічної струни...

Осуджуючи пустопорожню пропаганду в усіх про-явах життя, вона категорично заявляє:

Не переконують мене.
Що чорне біле... Я впізнаю
Дорогу, над якою Кайн
Проніс ім'я своє страшне...
Не переконують мене,
Що правда світліша, та не зріє,
Де правда є, там є надія,
Чоло у неї осяєне.

Кінчає поетеса свою думку урівноваженням розсудом: «І не кричть, що всою Дніпро, Що наші храми геть прогнили. Не стане храмів — ємогили, А за могилами — НАРОД. В якого

УКРАЇНЬСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Іван Кедрин

МИСТЕЦЬ-ГРОМАДЯНИН ПРО МИСТЕЦТВО І ГРОМАДУ

Петро Андрусів: „Мистецтво — найміцніша зброя".
В-во НТШ А з матеріальною допомогою від воєни Наталки Андрусів. Загальна редакція, вибір та упорядкування Григора Лужницького. Нью Йорк, 1987. Стор. 456.

ця Святослава Гордієнко. Він особливо підкреслює гін Андрусів до історичної тематики, при чому, малоючю образ тематикою історії України, він вивчає солідно і детально дану добу, ношу, звичай. У креслі «Самопоміч» у Нью Йорку пишеться його картина великого формату «Хрещення України». Цікаво, що цю саму тему взяв мистець, вже теж не молодий, але такий з молодістю за Андрусів генералі, Юрій Козак, цілостінна картина якого прикрашує галерею музею Фондациї п-ва Шафранюків у Торонто. В обох творах образ — десяти осіб, класична композиція, яка вимагала безліч шкіл. Але Петро Андрусів, вихованець Академії мистецтва у Варшаві, був реалістом, а Юрій Козак був усушеним ваятином. Один і другий — мистці високої класи. Петро Андрусів і Юрій Козак схожі теж тим, що кожний із них, кохаючись в історичній тематичі — розв'язував теж по-своєму проблеми релігійної тематики. 455 сторінок друку твору Петра Андрусів — це твір, що його — при всьому легкому і прозорому стилі автора — не так легко проковтнути. Бо Петро Андрусів

був проблематиком — він скрізь бачив проблеми, не тільки в мистецтві, але й у долі України та української діаспори. Як високоосвічений мистець він визнавав правду, що не тема рідше про вартість твору, а виконання, те саме стосується літератури. Редактор-упорядник книги, проф. Григор Лужницький, завдав собі величезного труду для, так би мовити, розсортування великого матеріалу і розбиття його аж IX частин під окремими заголовками, плюс лист Г. Лужницького до воєни по Андрусіві із гарним спомином про знайомство з покійним мистцем, — плюс англійською мовою стаття «Людина і її праця» проф. Леоніда Рудницького, заступника голови НТШ А, — та ще й дев'ятисторіковий показник імен.

А проте — не во гін сердечному приятелю Григорі Лужницькому — годі промовчати те, що вразило автора цих рядків: чи редактор-упорядник не зробив би більшої прислуги книзі і покійному авторові, якби перерівав був більшу селекцію матеріалу? Короткий спогад Петра Мегика про Андрусів — обов'язково повинен тут знайтися: Петро ж Мегик разом із Андрусів

вим скінчив Варшавську Академію мистецтва, обидва були професорами-вчителями у заснованій ними мистецькій школі у Філадельфії, обидва створили чудовий журнал „Нотатки мистецтва" й були сердечними приятелями. Але без образи для будь-кого з авторів (воно не стосується всіх інших авторів, що їх там поміщено). Дискусією є, наприклад, передрукована із давнього річника „Свободи" полеміка між Петром Андрусівим та двома мистичними з нагоди одного мистецького панелю у Філадельфії. Або: лист Петра Андрусів до Редакції „Америки", хоча є там мова і про іконографію і про різні мистецтва, але це ж буденна справа кожного діяча культури — писати листи не тільки про погоду.

Книга прикрашена численними малюнками. На превеликий жаль вибрано папір, на якому чорний малюнок „не виходить". І тому й прегарний автопортрет Петра Андрусів з ним ка обрису „Хрещення України" — замасовані, невизнані, технічно погані. Ілюстраційну сторінку книги рятую мистецьке оформлення обгортки Богдана Титли, золотими літерами на зеленому політні.

Проте, можна погратувати Науковому Т-ву ім. Шевченка в Америці і Наталки Андрусів і треба з признанням підкреслити найкращу волю і велику працю проф. Григора Лужницького — що всі вони прихилились до появи цієї небуденної і вартісної книги.

А. М.

ЗАПОВІДІ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

У недільне пополудне, коли надворі йде осінній дощ і вітер стукає до вікон хати, так хочеться поринути в минуле.

І ось так, припадком, переглядаючи «Еміграційні закартки» старої скрині, попола мені в руки невеличке, двосторінкове видання Об'єднання Українських Жінок на Еміграції із 1947 року. „Заповіді Української Жінки на Чужині".

І стало радісно. Сорок років тому українські жінки визначили для себе напрямки — серед таборових недостатків, у чужому середовищі, і вже сорок років зворушуються на цих двадцятих заповідях, щоб не схилити з дороги жінки-Українки. Союз Українок може гордитися, що його членки виконують ці заповіді у повній досконалості. Ось постарася переглянути їх і порівняти із деякими резолюціями XXI Конвенції Союзу Українок Америки, яка відбулася 23-го, 24-го і 25-го травня 1987 року в Клівленді. Отакої.

Наводимо перші чотири заповіді:

1. Всі твої молитви, всі сили, всі чинники і всі жертви для добра твоєї Батьківщини.
2. Твоя Батьківщина — це Соборна, Самостійна Незалежна Українська Держава. В ній український народ знайде право на життя.
3. Шануй віру своїх батьків та виховуй дітей в ній. Будуй і підтримуй українську Церкву на чужині.
4. Будь горда, що ти українка і неси високу гідність твого народу.

А ось перші чотири з головних резолюцій XXI Конвенції:

Учасниці XXI Конвенції СУА, яка відбувається напередодні великих святкувань 1000-ліття введення Християнства в Україні, візьмуть активну участь у відміненні тих святкувань.

Конвенція закликає Відділи і членок дати фінансову

допомогу сестрі д-р Софії Сенік з Риму на видання її праці англійською мовою „Історія Української Церкви", а теж підтримати матеріально Український Музей у підготові та вшануванні ікон і модерного релігійного мистецтва і у виданні з тієї нагоди каталогів.

Членки СУА, глибоко пережиті та затримані трагічними наслідками ядерної катастрофи в Чорнобилі, старатимуться впливати на уряди світу, щоб вони уможливили допомогу потерпілим.

Тому що ми є свідками ворожого і плянованого перекручування історичних фактів, що негативно представляють українців, а особливо їхні змагання за волю і справедливість, учасниці XXI Конвенції зобов'язуються рішуче і кожноразом протидіяти з ім'я правди.

П'ята, шоста і сьома заповіді співмірні з референтурами культурно-освітньою, виховною і мистецтв і музео.

5. Плекай в родині українську мову і влий в душу твоїм дітям любов до неї.

6. Твоя хата — українська хата. Нехай вона буде твердиною українства на чужині. В ній п'яна твоя дитина рідний край і навчиться любити його.

7. Українська пісня, українська казка, українська вишивка та українські звичаї допоможуть тобі зберегти душу твоїх дітей.

Чи ж не виконують цього матері-союзники? Культурно-освітня референтура закликає влаштовувати курси української мови на різних ступенях і за найновішими методами навчання, — вести послідовну кампанію за живлення української мови в організованому і особистому оточенні — поширювати серед членок культ української книжки... Виховна референтура доручає присвятити більшу увагу у організуванні україномовних світличок, які є допоміжним чинником у вихованні дітей в українському дусі...

Матері союзники дбають, щоб розговорною мовою у їхній хаті була українська мова. Ці матері є виховницями у світличках, учительками шкіл українознавства, працівницями в українських бібліотеках, чи виховницями в українських організаціях молоді — Пласту, СУМА чи Одуму — там де належать їхні діти. А скільки мистецьких

виставок, літературних вечорів чи інших громадських імпрез підготували союзники?

„Український Музей у Нью Йорку, заснований СУА, з великим успіхом започаткував другу декаду існування та виконання його важливої ролі в збереженні культурної спадщини українського народу"... Музей СУА знає, про нього пишуть у посібниках Нью Йорку.

А Суспільна Опіка СУА? Мабуть, немає іншої організації, яка могла б дорівняти допомогівій акції СУА. Союзники підтримують „Фонд медичної допомоги дітям і молоді", „допомогу „Бабусям", що її спонзорують Відділи, матеріальну допомогу потребуючим в Європі і Бразилії та старатимуться фінансово підтримувати приватну ініціативу українських озвучених книг, яка не має повної федеральної допомоги.

Тут знову повернемося до заповідей України на чужині.

8. Пам'ятай, що тільки організована українська громада може стати в твоїй обороні в тяжку годину життя, тому скрізь шукай і приєднуйся до неї.

9. Пам'ятай, що ти потрібна громаді, щоб спинити незгоду, притушувати сварки і-плекати єдність серед українців.

10. Вір у добрі прикмети української людини. Спішися відзначити все добре, а застановися і перевір, поки скажеш щось злого.

„Наше Життя" — журнал, який видає СУА уже понад сорок літ, інформуює і поширяє серед української громади ці „заповіді", для яких варто потрудитися українській жінці.

Союзники працюють в українській громаді і для неї. Продовж сорок років жінки були каталізаторами дискусій і більш розсудливими у спірних справах. Тому досюгодні Союз Українок Америки втримався як самостійна і незалежна жіноча організація, яка стоїть осторонь чинників поділу і розднання в українській громаді. Нововибрана голова СУА, Марія Савчак, у своєму конвенційному слові сказала

„Хоч головні й основні цілі нашої організації, про яку говорить наш статут, незмінні, то від початку існування

(Закінчення на ст. 7-ій)

СТОРИНКА КАРПАТСЬКОГО СОЮЗУ

Р. IV. Листопад 1987 Ч. 7

О. Атанасій Пекар

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ПІД ЧАС КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

(Промова на святкових сходах Карпатського Союзу в Нью-Йорку 13 березня 1987)

Святкова, громадо, шановні гості й дорогі земляки!

На запрошення Головної Управи Карпатського Союзу мені припала честь, щоб своєю доповіддю сприяти до відзначення 48-річчя проголошення самостійної Карпатської України. Тому що політичні й національні події, які довели до акту проголошення нашої самостійності, вже не один раз і з різних боків були насвітлювані, тож сьогодні ввечері я постарався представити вам ті зміни, які настали в церковній адміністрації на Закарпатті після т.зв. Віденського арбітражу 2-го листопада 1938 року.

Греко-католицька Церква на Закарпатті творила Мучацьку єпархію, осідок якої 1780 року перенесено до Ужгороду. Крім адміністративної території т.зв. Підкарпатської Русі, до Мучацької єпархії належало ще біля 60 парафій долішнього Земліщинського комітату, що від 1919 року адміністративно був прилучений до Словаччини.

Як знаємо, під тиском політичної кризи, яка виступила під кінець 1938 року Чехо-Словаччину перетворено у т.зв. Федеративну Державу чехів, словаків і підкарпатських русинів. Тоді автономну владу підкарпатських русинів очолював мадяр, посол Андрій Бродий, який зразу наві'язав тасмні стосунки з мадярами. По двох тижнях зрадничества владу в Празі ув'язнила його і 26-го жовтня 1938 року на його місце призначила заслуженого шамбеляна Августина Волошина. І саме того дня, під час подячного Мобілізаційного собору в катедральному соборі св. Хреста в Ужгороді, мучацький єпископ Олександр Стойка (1932-1943) назвав о. Волошина Батьком народу. Це було велике призначення для батька Волошина, заслуженого сина Срібної землі, бо крім нього закарпатські українці признали цей почесний титул „Батька народу” тільки своєму будителю, незабутньому Олександрові Духновичеві (1803-1865). З назначенням Батька Волошина закарпатські українці нарешті дочекались своєї рідної влади.

Радість українського населення Закарпаття не тривала довго, бо вже 2-го листопада того ж року Віденський арбітраж віддав найбагатшу частину Закарпаття, разом з містами Ужгород, Мукачеве й Берегове Мадярщині. Столицю Закарпаття треба було перенести до Хусту. Однак владика О. Стойка разом із своїм крилосом вирішив залишитися в Ужгороді.

тобто в Мадярщині, хоч туди приїшло тільки 35 греко-католицьких парафій. До Хусту єпископ Стойка вислав тільки шамбеляна Людвіка Міню, щоб він зайнявся справуванням 280-ох парафій, які лишилися на території обкороного Закарпаття. Само собою, що про своє рішення владика Стойка повідомив Апостольську Столицю.

Тут я даю слово усім вам знайомому Васильєвському місіонеру, бл.п.о. Стефанові Решетилу, ЧСВВ (помер 1950), який відтак став особистим секретарем владика Діонісія Нунція в Хусті. Отець Решетило з тої доби залишив по собі кілька статей-споминів, на які я буду часто покликатися, бо це інформації з першої руки й вони ще не були опубліковані. У своїх „Споминах” о. Решетило пише:

„Після двох днів (тобто дня 11 листопада 1938 р.) я поїхав з о. ігуменом Онуфрієм Бурдаком, ЧСВВ (1959) до Хусту, щоб зорієнтуватися й остаточно рішити, що нам далі робити. Ми там застали о. протоігумена Полікарпа Булика, ЧСВВ (1961), який уже вів переговори у справі приміщення нашої (Васильєвської) гімназії у Великому Бичкові. Прем'єр Волошин погодився відступити на цю шль будинки державної цісової адміністрації. Він був також готовий матеріально спомогати утримання класичної гімназії, на яку була велика потреба. Під час нашої розмови прем'єр Волошин заявив, що треба буде за всяку ціну припинити вплив на Карпатську Україну єпископа Стойки, бо він пішов на службу мадярам.

„Прем'єр Волошин вже вислав через нунціатуру в Празі до Апостольської Столиці депешу, в якій просив призначити для Карпатської України єпископа, ба навіть подав імена кількох своїх кандидатів. Хто подав на список кандидатів — не можу сказати. Скажу хіба тільки те, що були імена трьох оо. Василя, про що в усякому разі писалося також у пресі. Мене прем'єр просив, щоб я чим скоріше виїхав до Праги і в його імені просив Апостольського Нунція, архієпископа Ксаверія Ріттера, мого давнього знайомого, щоб він прикривав справу назначення нового єпископа для Карпатської України. Було це дня 11 листопада 1938 р.”

В тих часах подорож до Праги була надзвичайно трудна і скомплікована, але під вечір 16-го листопада, в год. 5-й, о. Решетило був уже на авіації в Апостольського Нунція. Нунцій привітав його такими словами: „Богу дякувати, що ви

приїхали. Я вже сам хотів полетіти до Хусту, але поки що це неможливо. Однак тепер я вже спокійний, бо від вас дістану точні інформації про тамошню ситуацію”.

У своїх „Споминах” о. Решетило далі пише: „Я заявив, що приїжджу з порученням прем'єра Волошина у справі назначення єпископа, як він просив у висланий депеші. На це Ап. Нунцій заявив, що він зразу, на чім дістав від о. Прем'єра депешу, звернувся до Риму, щоб що справу негайно полагодити. Я відтак зreferував Ап. Нунцієві про все, що його цікавило, але він просив мене, щоб я це все подав йому на письмі. Це зробив я на другий день і написав довшу реляцію про стан церковних справ на Карпатській Україні по-латині, що її під вечір того дня передав Нунцієві. На відході він мене запевнив, що особисто подбає про те, щоб церковні справи на Карпатській Україні були полагоджені по лінії наших інтересів” (о. С. Решетило, ЧСВВ, „Карпатська Україна після Віденського арбітражу”, рукопис в архіві ОО. Василія в Римі, стор. 2-3).

Під час авіації ані Апостольський Нунцій, ані о. Решетило ще не знали, що вже попереднього дня, тобто 15-го листопада 1938 р., Папа Пій XI назначив Владика Діонісія Нунція Апостольським Візитатором й Адміністратором для Карпатської України. Як дійшло до цього назначення, розповідає сам владика Діонісій у своєму інтерв'ю з кореспондентом „Нового часу”.

„3-го листопада ц.р. я поїхав, як Крижевацький єпископ, до Риму. Там мене заскочили листопадові події — Віденський арбітраж, прилучення Ужгороду й Мукачеве до Мадярщини тощо. Я вповні уявляв собі наслідки цих подій — біля 400,000 душ лишалося без єпископа, без духовного проводу. Я зразу виготовив у свій справі „Меморіал”, зложивши його на руки секретаря Священної Конгрегації для Східних Церков, кардинала Євгена Тіссаранта. Авдієнцію у Святого Отця мені призначено на день 14-го листопада.

На авдієнції, очевидно, я представив Святому Отцеві справу, якій відносилися до моєї Крижевацької єпархії. Коли я вже мав відходити, Свяятий Отець сказав: — „Я ще маю обговорити з тобою інші справи, які я вже розглядаю з секретарем Східної Конгрегації. Наприкінці авдієнції Свяятий Отець запевнив мене: — „Ми негайно подбаємо про бідненький народ Підкарпаття, що лишився без пастерів й інших необхідних засобів”.

„Три дні пізніше, — розповідає далі Владика, — я одержав грамоту, якою мене назначено Апостольським Візитатором для Карпатської України, з усіма правами Апостольського Адміністратора. Одночасно я одержав розпорядження негайно їхати на Підкарпаття. Я поспішив до своєї Крижевацької єпархії, щоб полагодити деякі справи, але вже на третій день по мому виїзді з Риму я дістав телеграму: „Негайно їхати на Підкарпаття”. Ось історія мого назначення” — закінчив оповідати Владика („Новий час”, Львів, 7 січня 1939 р., стор. 3).

Про приїзд владика Діонісія до Хусту „Благовісник” писав: „Коли Преосв. Діонісій одержав декрет на назначення на Апостольського Візитатора, він зразу поїхав до Крижівців, де застала його телеграма, щоб негайно виїжджав на Карпатську Україну. Владика приїхав до Хусту ввечері, дня 29 листопада, а вже в неділю, дня 4 грудня 1938 р., під час архієрейської Служби Божої обняв управу Мучацької єпар-

хії, яка лишилася поза межами Мадярщини. Того дня увесь Хуст, церковні й політичні власті та всі корпоративні установи вітали першого Владика Карпатської України” („Благовісник”, Хуст 1939, ч. 1-2, стор. 9).

А о. Решетило у своїх „Споминах” так описав приїзд владика Діонісія до Хусту: „Преосв. Нунцій уміс не їхав через Мадярщину, хоч мадярський посол при Апостольській Столиці дуже просив його, щоб негайно полагодити. Я відтак зreferував Ап. Нунцієві про все, що його цікавило, але він просив мене, щоб я це все подав йому на письмі. Це зробив я на другий день і написав довшу реляцію про стан церковних справ на Карпатській Україні по-латині, що її під вечір того дня передав Нунцієві. На відході він мене запевнив, що особисто подбає про те, щоб церковні справи на Карпатській Україні були полагоджені по лінії наших інтересів” (о. С. Решетило, ЧСВВ, „Карпатська Україна після Віденського арбітражу”, рукопис в архіві ОО. Василія в Римі, стор. 2-3).

Владика Діонісій добре здавав собі справу з труднощами, які на нього чекали в Хусті. Він мусів бути приготуванним на інтриги з боку мадярів і єп. Стойки, враз з його однодумцями священниками, а й саму єпархію треба було відповідно до нових обставин переорганізувати. Та він, попри 65 років життя, ревно взявся до праці.

У міжчасі о. Тимко мусів вертати до Загребу, бо в семінарії не було ким його заступити. Винувала потреба секретаря для Владика Діонісія і то такого, що знав би тамошні відносини, а рівночасно міг би бути вірним інформатором й успішним помічником для єпископа. Дня 8 грудня 1938 р. — пише о. Решетило, — дістав від о. Протоігумена листа, щоб негайно їхати до Хусту й обняти уряд секретаря Апостольського Візитатора. Із-за грипи, яка мене зловила на Черничій горі біля Мукачеве, я дістався до Хусту щойно 13 грудня, але Владика я не застав удома. Він вернувся з Михайлівцем на Словаччині враз з о. проф. Дмитром Поповичем щойно дня 16 грудня 1938 р.

Ми не сподівалися, що нам прийдеться працювати разом несповна три місяці. Хоч у монастирі я привик до праці, але в житті я ніколи так запалювався не працював, як у Хусті з Владиком Діонісієм. Він не знав для себе відповіднику, не смів і я відповісти в навалі праці, яка на нас чекала” (о. С. Решетило, ЧСВВ, „Карпатська Україна — Єпископський секретар”, рукопис у Римі, стор. 1-2).

Владика Діонісій зразу взявся до упорядкування церковних справ на Карпатській Україні. Він негайно скликав соборний деканів, на якому спільно розглядали план і спосіб праці в нових обставинах. Владика настановив, щоб духовенство в рамках „католицької акції” зайнялося теж культурно-освітньою працею між вірними. Він відкликав усіх своїх кліриків з Ужгородської семінарії і тимчасово примістив їх при Богословській Семінарії в Оломоуці, на Моравії, а їхнім ректором призначив заслуженого о. Митрона Калинця, ЧСВВ. (1944).

Не зважаючи на зимову пору, владика Діонісій у товаристві свого секретаря відвідував парафії, приглядався душпастирській праці духовенства, старався оживити церковні організації, закликав священників бути вірними Богові й народові, перестерігав вірних перед ворожою агітацією, заохочував інтелігенцію до культурної й освітньої праці серед простолуду та всіоди не слотою потіхи й заохоти. Для піднесення духа між духовенством владика заснував „Товариство греко-католицьких священників”, головою якого став добрий народолюб о. Юлій Станіслав, парох с. Вонігово, Тячівського округу. Сталий контакт з духовенством

(Закінчення на стр. 6-й)

Д-р В. Шандор

Національна проблема в Мадярщині в половині XIX ст.

Мадярщина втратила свою державну незалежність в 1526 році в програній битві проти турків під Могачом, де вправ і їх король Людвик II, який був спільним королем Мадярщини й Чехії. Мадярська провідна верства — магнати — не могла погодитися при виборі нового короля, в наслідок чого країну поділено на три частини: північно-західна частина із Закарпаттям припала Габсбургам, турки зайняли середню частину Була, яка була ними окупована до 1698 року, а східна частина з Мараморощиною проголосила себе Семигородським князівством під провідом Івана Жігмонда і протекторатом Туреччини. Мараморощина залишилася в складі Семигороду до 1733 року.

Чехи, настрашені походом турків в Центральній Європі, поклали до себе на короля Габсбургського престолонаслідника Фердинанда, який став відтак королем і захопленою Габсбургами частини Мадярщини. В 1630 році Чехія стала частиною володіння Габсбургів і в битві на Білій Горі коло Праги прогнала й втратила свою незалежність під владою Габсбургів до 28-го жовтня 1918 року, коли проголосили свою державну незалежність під назвою Чехо-Словаччина, до якої було приєднано й Закарпаття.

Похід „Весни народів” Європою в 1848 році викривив мадяри для свого повстання проти Австрії під проводом Людвика Кошута, яке скінчилося невдачею. Не зважаючи на те, що Мадярщина сама боролася за свої політичні права, вона жорстоко поневолювала живучі в ній народи — український, словацький, румунський, сербський, хорватський. Сам Кошут, який своїм повстанням здобув в Європі й світі поважні симпатії, не признав для народів Мадярщини жадних політичних чи національних прав. У соймі в Дебреціні провів Кошут дотроїзацію Габсбургів.

Щоб приполюбитися народам Мадярщини та зискати в свою користь опінію в Європі, він дав на скору руку проголосувати теж і закон, який обіцяв „національностям справедливий вирішення їх справ”. Цей т.зв. закон не був відтак навіть введенний до збірки державних законів. Закон говорив тільки про національність, бо в Мадярщині мадяри визнавали тільки один мадярський нарід. Очевидно, що поодинокі народи за Кошутом в революції не пішли.

Після програної революції вітали Кошута в Англії і головно в ЗСА, як борця за свободу поневолених народів. Це могло статися тільки тому, що поняття свободобольності Кошута випливало з його ненависті проти Австрії, а поневолені Мадярщиною народи не були спроможні інформувати через пресу чужинський світ про свою долю та властиву програму Кошута. А мадяризаційні закони з 1792 року арт. VII та закон 12-го листопада 1848 року, арт. II залишилися й надалі в силі.

Програма революції відкрила очі некоторим провідним діячам, що без участі народів, замешкалих в Мадярщині, самі мадяри не є спроможні визволитися. Зразу в 1850-51 роках висловився з гострою критикою дотеперішньої мадяризації політики Жігмонд Кемень (Kemény Zsigmond), стверджуючи, що національні рухи невід'ємною час-

тиною законного історичного процесу, а їх метою є повна рівноправність для всіх народів. Він поставився проти „сизифової праці насильної мадяризації”. Покликувався на добру раду Сеченія (Széchenyi) з року 1842, який висловлював ті самі думки, які мадярська публічна опінія „з огірченням” відкинула. Цей самий Сеченій склав свого часу весь річний дохід із свого маєтку в сумі 60,000 золотих на створення Мадярської Академії Наук, за що був проголошений „найбільшим мадяром”.

Сеченій багато подорожував, затримався довгий час в Англії, де познайомився з іншими методами державного правління як в Мадярщині. Коли Сеченій в своїх книгах ставився проти насильної мадяризації та домагався прав для поодиноких народів, то правляча мадярська верства його книги публічно палила, а його самого виключили із мадярського суспільства.

В своїй промові на відкритті Академії в 1842 році Сеченій заявив, що „Мадяр вже не може бути більше одним паном, а решта народів тільки підчиненими-другорядними в мадярській вітчизні... Кождому народові, живучому в цій країні, треба дати належне право... Наше виключне панування стало недержимим” (Mocsary Lajos: Program a nemzetiség és a nemzetiségek tárgyalása, Pest, 1860. stor. 4, 106, 109).

Програма в справі національності і національностей Проблемама народів Мадярщини займалася й інші провідні мадярські діячі як Л. Мочарій, Йосиф Етвеш, Мориц Лукач, Франц Деак та інші. Вони основно аналізували значіння і ролі народів в Мадярщині, їх історичний корінь, спорідненість з некоторими сусідніми народами та приходили до висновку, що „Мусимо спокійно прийняти ту дійсність, що наша вітчизна є багатомовною країною, в якій кожний з народів прилучився до власної мови, характеру, звичаїв... це все не можна змінити. Було б ілюзією з нашої сторони, змагатися до того, щоб кождий, хто живе в цій країні, став мадяром”. Навіть такий автор шовіністичного поневолення як Коломан Тіса в 1861 році, висловився, що „вже минули часи, коли можна було поневолювати народи в Мадярщині”. (Tisza Kálmán: Unio, Magyarorszag, 22. 11. 1861).

Як виходить із наведених коротких зауваг, національна катастрофа з програною революцією викликала у частини мадярів правильний рефлекс відносно прав поневолених нами народів, але ненадовго. Мадяр успішно використали політичні та військові невдачі Австрії для скріплення своїх власних позицій. Дух національних свобод не поширився далі на рішення коли мадярських магнатів, лишився при тих кількох особах з Етвешом та Мочарієм на чолі, становивши яких не мало вирішального впливу в державі. Заналіто довго мадяри переконували себе, що вони є пануючим народом, щоб із-за невдачі одної революції, були схильні зрестися таких почувань, навіть за ціну подібної майбутньої катастрофи.

В своїй державній філософії виходили мадяри із засади „egyseg magyar nemzet allam” — унітарна мадярська національна держава, — яка виключала від участі в державному апараті інші народи. В цей час поневолені народи не мали

(Закінчення на стор. 6.)

Д-р Юліан Химиниць

Хто був першим на Закарпатті: українці чи мадяри?

Майже всі мадярські історики твердять, що мадяри були першими на території Закарпаття. Коли вони перейшли 896 року гори Карпати, вони не знайшли там нікого. Однак це не відповідає правді. Східно-південні слов'янські племена, з яких вийшов наш народ, з'явилися антами. Анти займали в VI столітті землі від Дону до Дністра і далі поступилися вони на північний захід від Дунаю. Так в VII ст. зайняли наші предки нинішні Закарпаття аж до Дунаю.

Закарпатські історики, як наприклад, Іоанніс Базилевич (1742-1821), ігумен мучацького монастиря ЧСВВ, перший закарпатський історик, у своєму двотомовому творі твердить, що українці Закарпаття були первобутими мешканцями Закарпаття, вони поселилися на цій землі давно перед приходом мадярів. Це підтверджують такі закарпатські історики як Іван Орлай (1770-1829), Михайло Лучкай (1789-1843) і д-р Василь Гаджега (1864-1938). Вони твердять також, що українці Закарпаття прийняли християнство перед приходом мадярів.

Чеські вчені — Нідерле, Халовпецькі, Краль і Дворнік — спеціально торкалися цього питання. За їх даними, українці Закарпаття є первобутими населенням Закарпаття, вони поселилися там ще перед приходом мадярів.

Пишучи про Закарпаття треба собі уявити, що обширний Закарпаття в той час не були лише територією теперішньої Закарпатської області УССР, колишньої Підкарпатської Русі або Карпатської України з 1938-1939 рр. Тодішнє поняття Закарпаття можна окреслити, як Історичне Закарпаття до якого належали: теперішня Закарпатська область УССР, Прикарпаття аж до Пограду, ціле Потисся із західним кордоном вздовж Дунаю (це історичне „Мархія Рутенорум” — тепер в Мадярщині), ціле Закарпаття.

Всі автори, пишучи про цей напад, називають нападника „Руссю”. Закінчується опис цієї події вісткою, що незабаром після нападу з'явилися в Царгороді посли руського князя і просили шквар вислати на Русь єпископа.

(Закінчення на стр. 8-й)

ІНФОРМАЦІЇ

• З нагоди відкриття першого Союзу Карпатської України в Хусті в березні 1939 року уряд видав пропам'ятну триколову поштову марку, яка була дана в обіг на поштових урядів в усіх Чехо-Словаччині. Були випадки, що шмарку вживали і на листах закордон.

Союз Українських Філателістів і Нумізматиків у Вашингтоні, Д.К., робить старання, щоб шмарку включили до офіційного міжнародного альбому світських марок, але для цього потрібно подати принаймні один конверт із-за кордону з такою маркою. У зв'язку з цим Карпатський Союз звертається з проханням до тих, хто має такий конверт з ужитою поштовою урядовою маркою Карпатської України, ласкаво зголосити на таку адресу: Mr. Bohdan Wynnycok, 403 Seward Square, S. E., Washington, D.C. 20003, tel.: (202) 547-7220.

• В січні 1987 року відзначено в Братиславі, Чехо-Словаччина, 80-ліття Юрія А. Шеретія Святчиним ввечері із багатого мистецького програмою. Ювіляр здобув велику популярність у театральному мистецтві на Карпатській Україні в театрі „Нова Сцена”. Після окупації Карпатської України Мадярщиною Ю. Шеретій виїхав до Пряшева, де заложив український театр, а в Кошицях — словацький. Особливо заслужився ювіляр своєю працею між нашими русинами в Баня Луці, Югославії, де перебував довгий час кількома наворотами. За весь той час він поставив яких 30 українських п'єс. Його організаторську, театральну, режисерську, акторську й педаго-

гічну працю гарно оцінив на святі д-р Володимир Черевко, заступник міністра культури, українця з Пряшова, який подав обширний огляд праці ювіляра в „Новій Сцені” в Карпатській Україні. Сердечно вітаємо шановного ювіляра і земляка та бажаємо дальших мистецьких творчих літ.

• Дня 18-го червня 1987 року несподівано і передчасно на 69-му році життя помер наш земляк, видатний громадський діяч бл.п. д-р Петро Юрій Стерча. Головна Управа Карпатського Союзу висловлює достойний дружній пані Ірені, дітям і організаціям, які Покійний очолював, глибоке співчуття, а замість квіт на могилу Покійного складає 50 дол. на Фонд оборони Івана Дем'янюка.

• Третєго червня 1987 року в Міннеаполісі, Мінн., на 94-му році життя помер інж. Василь Філонович, генерал-поручник Армії УНР і останній командант Національної Оборони Карпатської України в днях 15-16 березня 1939 року. Родина Покійного висловлює наше шире співчуття. Замисть квіт на могилу Покійного команданта Карпатського Союзу складає 50 дол. на Фонд оборони Івана Дем'янюка.

• Невідома Головному Управу Карпатського Союзу людина турбує одного нашого члена анонімною листівкою в справі збірки на фонд земляків-в'язнів. Якщо автор анонімних листівок має якісь побажання в цій справі, нехай звернеться до нас з підписаним листом, на який отримає від Головної Управи потрібну йому відповідь.

СЛОВО ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Користуючись ласкавою згодою Екзекутиви Українського Народного Союзу помішувати у щоденнику „Свобода”, „Сторінку Карпатського Союзу”, випускаємо чергове число сторінки та висловлюємо свою вдячність Екзекутиві УНС.

Цю сторінку приготували до друку: Імре Кардашинець, Вікентій Шандор, Юліан Химиниць.

Зореслав

За плугом

Горить весна і на полях дзвенить робота...
Різьбю мовчазним плугом рівні борозди.
О, земле, зрошена моїм юнацьким потом,
О, земле батьківська, красуйся і роди!

До такту коники махають головами,
А я співаю пісню вістрям лемеша.
О, смійтеся, смійтеся, ясні небеса над нами,
Хай радується спражена моя душа!

До сонця гріються розорані скиби,
Щідуку Божого й святого зерна ждуть...
Закосямо!... І тихо скажуть нам „Спасибі!”
І косямо, мов Божі перли, завітати.

Раз вийдемо й пожемо колоси злотисті,
В м'яких покосах ляжуть наші мрії-сні.
Це молодість моя у золотім намісті
В заранні тридцять п'ятої весни.

Це молодість моя, обплана вітрами,
З блакитями в очах і сонцем у руках
Проходить рідними пахучими полями,
Мов лицар в золотих, блискучих стременах.

Отож, вію, коники, нехай дзвенить робота!
Нехай пахнуть хлібом теплі борозди.
О, земле, зрошена моїм юнацьким потом,
О, земле батьківська, красуйся і роди!

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ 1987-ГО РОКУ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
3 Гордон Скотт; Гризець
Дженіфер; Водель Кевін;
Гатала Лариса; Гоменюк
Еймі; Варвара, Ліза; Го-
мичий Гейно; Клім Ре-
бека; Королій Олександр;
Морхильд Ракель;
Річард мол., Сара А.
7 Гарасимчук Микола
8 Козіцький Марко
22 Джорджасакіс Ярод
40 Лайт Бішпін, Мартін
82 Філоненко Джордан; Тре-
ля Едвард 2.
170 Гордон Андрій
180 Пулк Алісон, Стефан
200 Котас Магдаліна
217 Дашак Шанон; Невбері
Аманда; Сандерс Михай-
ло; Вандевінкел Ребекка
231 Еглінг Юстин
237 Весселовський Олексій,
Джордан
270 Заричний Дженіфер
287 Романів Олег
293 Пастак Михайло
330 Рогачук Джонатан
352 Плуца Андрій
368 Іван Чад, Христина
374 Берегулка Адам
375 Татунчук Уляна
399 Шебляков Олександр
444 Волчак Кара
445 Чирівський Христина, Ма-
рко; Павлюк Михайло;
Гирасівський Оксана
465 Чума Микола
466 Шмідт Олександра

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ
НАНОВО:

Відд.:
8 Чавс Роман мол.
25 Грабарчук Ірена, Романа
47 Срока Маріан
63 Волсонович Надія
83 Джакоб (Кобильник) Ге-
лена
94 Павлюк Зенон
105 Слободян Маркіян
114 Овчарук Михайло
116 Стефенсон Еллен; Снх
Наталка
123 Федосієвський Василь
133 Андрійчин Олександра
158 Юмен Давид
164 Генжер Карен
183 Гачовський Роберт
191 Герник Петро
246 Гопко Степан, Елісавета
250 Попик Ліза
253 Завойський Степан
250 Качук Тоні, Іван мол.
251 Наконечний Іван
286 Шелак Григорій
331 Бореллі Патріція
362 Великорідко Михайло
409 Мілл Катерина
431 Савка Єва, Стефанія; Юр-
чинин Катерина, Марія,
Анна, Іванна, Йосиф, Пав-
ло
445 Пристанський Джоді
460 Мушак Іван

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
76 Береза Даміян
259 Еллісон Гарі, Марко

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ
КЛАСИ АБО СУМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
414 Береза Даміян
423 Еллісон Гарі, Марко

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ
ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
25 Грабарчук Ірена, Романа
63 Волсонович Надія
83 Джакоб Гелена
94 Павлюк Зенон
105 Слободян Маркіян
114 Овчарук Михайло
123 Федосієвський Василь
133 Андрійчин Олександр
164 Генжер Карен
171 Чопик Тарас
191 Герник Петро мол.
216 Гопко Елісавета; Степан
230 Попик Ліза
235 Завойський Степан мол.
251 Наконечний Іоган
331 Бореллі Патріція

358 Бекер Дейлі, Сусанна
362 Великорідко Михайло
385 Андерсон Мала А.
407 Столерчук Діана
409 Мілл Катерина
431 Савка Єва, Стефанія; Юр-
чинин Анна, Іванна, Кате-
рина, Марія, Павло, Йо-
сиф
445 Пристанський Джоді
460 Мушак Іван

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З
ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ
СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
6 Франко Кара; Надбереж-
ний Ігор
27 Голінатий Олександр
42 Смоляк Леся
76 Дал Микола
104 Бадяк Петро
147 Романішин Сусанна
158 Москаль Юрій
173 Кравчук Тимотій
174 Баган Марія
220 Гарасим Катерина
245 Кнаб Ольга
265 Ді Сарро Донна
292 Градовський Іван, Кате-
рина, Христина
307 Валтер Конрад
372 Палак Іван
383 Лапоцький Черил
400 Пулик Михайло
404 Кіцко Євген, Тарас, Су-
санна; Роговський Михай-
ло
414 Білас Маркіян
490 Гельбг Адріан

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ
ВІПОВНІ ВКЛАДКИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
8 Шавс Роман мол.
22 Масагов Данило
47 Срока Маріан
63 Адамс Дерек
116 Стефенсон Еллін; Снх На-
талка
123 Тутка Петро, Іван
146 Завч Михайло; Нахвос-
тач Аліса
147 Шурин Ліза
158 Юмен Давид
214 Бнч Мирослав
245 Кушнірчук Володимир,
Ігор, Оксана
286 Шелак Григорій
341 Яців Христина
349 Сидларчук Лорі
362 Краснокутський Михайло
383 Галас Сінтія
402 Чопик Михайло, Степан

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
67 Патуляк Іван

ДЕПАРТАМЕНТ
ДОРОСЛИХ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
3 Богданович Петро; Гордон
Рональд; Клім Кароліна,
Петро; Майстрих Соня;
Селіньскі Петро мол.; Сте-
цина Марія, Олександр
22 Філер Лінда; Геннебер-
рій Сусанна
27 Олексійський Аннета
40 Лайт Джорджіанна; Лупи-
чук Михайло
66 Білан Тамара
78 Сахар Гелена; Христакоф
Іван
82 Немержизький Володи-
мир; Приходько Андрій 2.
105 Ракочий Тереза, Ярема
124 Зельнер Хрис
127 Бандарівський Марія
174 Бліхар Анна, Юрій
194 Луцки Марія, Петро
256 Ломага Варвара
292 Сироватка Василь
305 Ровсі Іван, Рена, Патріція
307 Ділок Марія
316 Лаврі Василь
328 Мішковський Юрій, Хри-
стин
331 Кудич Іван
372 Фурнір Кевін
379 Дзадик Тереза
385 Андерсон Мала
397 Василарчук Володимир
409 Федірко Михайло
434 Сербин Олена
493 Стефанюк Катруся, Михай-
ло, Богдан, Стефан

ЧЛЕНЛИ, ПРИЙНЯТІ
НАНОВО:

Відд.:
1 Маадл Іван
8 Шавс Оксана
14 Баксевич Володимир
25 Грабарчук Євген К. д-р.
Евген С. мол., Лілія
53 Тим'як Сидір
94 Гришко Елія
103 Войтюк Валентина
106 Дудич Катерина
125 Андервуд Богдан
126 Славник Іван
153 Рибак Ольга 3
173 Фігун Маргарита
183 Ладика Василь
191 Спіак Дарія, Яків
204 Петранівська Юстіна, Йо-
сиф; Гойло Михайло
257 Віхерт Люба
267 Васильшів Надія, Юрій;
Ріветті Ніна
281 Білик Марія
287 Діакун Роман
316 Литвиновський Ольга; Пле-
хан Іван
324 Карпін Анна
337 Мудрий Юрій *; Галина
352 Панків Данило
358 Беккер Ольга
379 Тарабан Софія
385 Пакуляк Марта, Христина
389 Козій Марія
407 Гучиний Іван
409 Федірко Катерина
460 Шебловський Євген
473 Дигаїло Анна
490 Клоп Гелена

ЧЛЕНЛИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ
ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
25 Турчин Христина
27 Гордицький Лариса
50 Боліва Ксеня
63 Бард Джанет
116 Петруняк Роман
121 Іванів Євген 2
153 Гис Михайло
156 Кюпенк Шірлі
174 Палух Дмитро

267 Ріветті Ніна
277 Винарський Розалія
316 Літновська Ольга
318 Дішнат Роза
330 Мартинюк Анна, Мирос-
лав
337 Мудрий Галина, Юрій *
352 Данків Данило
358 Беккер Ольга
379 Тарабан Софія
407 Гучиний Іван
451 Колман Перл
452 Васівич Михайло
460 Шебловський Євген
490 Клоп Гелена
503 Якумечко Марія д-р

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
13 Рупінг Марія
194 Дармограй Марія
259 Яким Марія
379 Мазур Вікторія, Володи-
мир
407 Костельний Стефан *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ
КЛАСИ АБО СУМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
83 Кирилюк Микола
153 Стефанишин Юрій *; Пра-
сильський Олег *
316 Сніженко Іван
349 Кап Надія
419 Козакевич Григорій *

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ:

Відд.:
1 Демско Роза; Дудик Марі-
янина
26 Клега Едвард
30 Філіпський Джерзі *
94 Котульський Чарльз 3 *; Па-
латаш Дарія 2.
102 Маркс Нейл *; Станлі *;
Мх Куул Джерзі *
105 Ракочий Тереза, Ярема
161 Ді Петрас Воррен *
170 Левак Михайло
194 Салдан Микола
217 Баріс Михайло
261 Лісний Зіна
269 Віля Христофор *
277 Ужвак Джеймс *
305 Бернадін Луїс *
307 Слободзінс Теофінія
368 Маринюк Єром *
407 Столярчук Дан *
451 Ільницький Іван *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
25 Дармограй Марія
131 Мазур Володимир; Мазур
Вікторія
191 Рупінг Марія
423 Яким Марія
440 Костельний Стефан *
444 Мх Авлія Ірена

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ
ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
14 Мельник Йосиф *
22 Фейдлер Сусанна
25 Грабарчук Лілія, Євген
мол., *; Євген д-р *
29 Деніс Гелена
48 Дмитрух Іван
94 Гришко Ілля *; Хрін Ярос-
лав *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ НА
БЕЗПЛАТНЕ
ПРОДОВЖЕННЯ

Відд.:
440 Липка Любомира; Чумах
Олександр

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
5 Микитин Тереза 2; Зіанн
Катерина
15 Янкевич Віра 2.
20 Пиндик Стефан *
30 Желок Маргарита
33 Май Катерина
38 Фаллат Йосиф 2. *
47 Танасійчук Юрій *
75 Крук Меланія; Сенюх Еве-
генія; Курях Богдан
83 Козак Іван
96 Стубенраух Павліна
102 Бобко Сем *; Янів Марія
106 Дудич Михайло *; Колі-
тинський Василь *
113 Баррон Іван
133 Корнас Ксеня
140 Шабель Стефан *
153 Зибельський Євген
155 Венігер Гелена; Довган
Леон
161 Фінч Віра
171 Філяк Анастасія
173 Цисик Василь *
175 Скальський Катерина 2;
Сенюх Євгенія; Грицай
Роман 2.
179 Назар Іван 2 *; Лесиганч
Юрій *
182 Лагреха Розалія; Табачук
Василь
191 Дремук Іван
217 Пукиш Михайло
220 Степушин Павло
221 Міллер Василь 2; Коледі
Захар 2.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З
ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ
СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
2 Турчин Христина
27 Гордицький Лариса
50 Боліва Ксеня
63 Бард Джанет
116 Петруняк Роман
121 Іванів Євген 2
153 Гис Михайло
156 Кюпенк Шірлі
174 Палух Дмитро

194 Винник Роман; Іванів
Зенон; Горохівський Сте-
фан; Керницький Рома-
н д-р
220 Михайлишин Михайло *
251 Сенюха Юрій *
316 Кобій Гейл
370 Пласконс Марія
402 Марчук Марія
407 Макаров Софія
426 Прохак Михайло *
432 Гошулак Осип *; Ухач-Руд-
ко Володимир
440 Керик Євгенія
441 Кузенко Еллі; Спротюк
Роман *; Бурла Йовні;
Паланюк Василь *
Суворова Гелена
442 Федорівський Іван
445 Коваль Роман
458 Мамрик Михайло
462 Кишак Марія
479 Лілей Ірена

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ
ВІПОВНІ ВКЛАДКИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
5 Фельд Стефанія
8 Шавс Оксана
17 Гречаний Микола *
39 Купровський Анна
53 Тим'як Сидір *
59 Тріюда Іван
63 Файкош Марко *
83 Гавриш Елсі
88 Костюк Людмила
93 Мелешко Таїса
105 Лабунька Ірена, Ілля *
131 Демус Андрій *, Володи-
мир, Кость *, Маріан *,
Марко *, Пилип
153 Катрук Мартин *
161 О'Бріан Михайліна
164 Генгер Карл *
168 Березовський Василь *
170 Карпак Марія, Максим *
174 Бліхар Юрій *, Анна
175 Качмар Люба, Ростислав *
179 Гордєвський Долорес
182 Завада Надія
183 Шав Томас *, Патрик *, Ан-
дрій *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
25 Дармограй Марія
131 Мазур Володимир; Мазур
Вікторія
191 Рупінг Марія
423 Яким Марія
440 Костельний Стефан *
444 Мх Авлія Ірена

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ НА
БЕЗПЛАТНЕ
ПРОДОВЖЕННЯ

Відд.:
440 Липка Любомира; Чумах
Олександр

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
5 Микитин Тереза 2; Зіанн
Катерина
15 Янкевич Віра 2.
20 Пиндик Стефан *
30 Желок Маргарита
33 Май Катерина
38 Фаллат Йосиф 2. *
47 Танасійчук Юрій *
75 Крук Меланія; Сенюх Еве-
генія; Курях Богдан
83 Козак Іван
96 Стубенраух Павліна
102 Бобко Сем *; Янів Марія
106 Дудич Михайло *; Колі-
тинський Василь *
113 Баррон Іван
133 Корнас Ксеня
140 Шабель Стефан *
153 Зибельський Євген
155 Венігер Гелена; Довган
Леон
161 Фінч Віра
171 Філяк Анастасія
173 Цисик Василь *
175 Скальський Катерина 2;
Сенюх Євгенія; Грицай
Роман 2.
179 Назар Іван 2 *; Лесиганч
Юрій *
182 Лагреха Розалія; Табачук
Василь
191 Дремук Іван
217 Пукиш Михайло
220 Степушин Павло
221 Міллер Василь 2; Коледі
Захар 2.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ НА
БЕЗПЛАТНЕ
ПРОДОВЖЕННЯ

Відд.:
440 Липка Любомира; Чумах
Олександр

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
5 Микитин Тереза 2; Зіанн
Катерина
15 Янкевич Віра 2.
20 Пиндик Стефан *
30 Желок Маргарита
33 Май Катерина
38 Фаллат Йосиф 2. *
47 Танасійчук Юрій *
75 Крук Меланія; Сенюх Еве-
генія; Курях Богдан
83 Козак Іван
96 Стубенраух Павліна
102 Бобко Сем *; Янів Марія
106 Дудич Михайло *; Колі-
тинський Василь *
113 Баррон Іван
133 Корнас Ксеня
140 Шабель Стефан *
153 Зибельський Євген
155 Венігер Гелена; Довган
Леон
161 Фінч Віра
171 Філяк Анастасія
173 Цисик Василь *
175 Скальський Катерина 2;
Сенюх Євгенія; Грицай
Роман 2.
179 Назар Іван 2 *; Лесиганч
Юрій *
182 Лагреха Розалія; Табачук
Василь
191 Дремук Іван
217 Пукиш Михайло
220 Степушин Павло
221 Міллер Василь 2; Коледі
Захар 2.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
5 Микитин Тереза 2; Зіанн
Катерина
15 Янкевич Віра 2.
20 Пиндик Стефан *
30 Желок Маргарита
33 Май Катерина
38 Фаллат Йосиф 2. *
47 Танасійчук Юрій *
75 Крук Меланія; Сенюх Еве-
генія; Курях Богдан
83 Козак Іван
96 Стубенраух Павліна
102 Бобко Сем *; Янів Марія
106 Дудич Михайло *; Колі-
тинський Василь *
113 Баррон Іван
133 Корнас Ксеня
140 Шабель Стефан *
153 Зибельський Євген
155 Венігер Гелена; Довган
Леон
161 Фінч Віра
171 Філяк Анастасія
173 Цисик Василь *
175 Скальський Катерина 2;
Сенюх Євгенія; Грицай
Роман 2.
179 Назар Іван 2 *; Лесиганч
Юрій *
182 Лагреха Розалія; Табачук
Василь
191 Дремук Іван
217 Пукиш Михайло
220 Степушин Павло
221 Міллер Василь 2; Коледі
Захар 2.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З
ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ
СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
2 Турчин Христина
27 Гордицький Лариса
50 Боліва Ксеня
63 Бард Джанет
116 Петруняк Роман
121 Іванів Євген 2
153 Гис Михайло
156 Кюпенк Шірлі
174 Палух Дмитро

235 Андрій Михайло мол.
242 Шмідт Юрій мол.
257 Мірошніченко Анна
259 Бердаховська Юлія
270 Ніколін Микола
274 Боберський Теодор; Му-
сійчук Мирослава
277 Бородач Володимир *
292 Палатин Петро *
293 Бартунер Дороті
316 Джейна Софія
318 Дішнат Роза
325 Стрібула Стефан *
361 Полута Юрій
364 Голошківч Анастасія 2
369 Клімшин Ігнатій *
371 Палайда Ольга 2; Талан-
чук Стефанія
372 Ярема Василь *
379 Колетинський Василь 2 *;
Нестюк Іван 2 *; Паламар
Марія *
395 Волошук Дмитро 2 *
407 Варварук Іван *
414 Латик Розалія
432 Стоділка Григорій
440 Нікіфоров Ілля *; Танчак
Петро *
448 Конанец Михайло *
457 Карпеня Марія
460 Дерсальний Микола *
470 Дмитриш Михайло *
473 Конанец Михайло *; Гах
Анастасія
488 Крушальницький Софія

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
25 Домарський Анастасія *
Коль Маріан
27 Ліщинський Дем'ян
42 Салка Григорій
47 Муха Стефан *
93 Ніколішин Володимир
114 Мушка Василь *
125 Чернотин Євген *; Панків
Лейла
194 Прибільський Марія
233 Дечаківський Микола *
240 Столяр Анна
291 Клик Іван
320 Поперечний Степан
399 Клофас Орест
414 Добос Едвард *
402 Федик Василь *
424 Буркі Томас *
432 Шараневич отець Володи-
мир *
447 Потерийко Теодор *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
444 Мх Авлія Ірена

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА
ВАЖНІСТЬ
АКЦИДЕНТОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
82 Немержизький Володи-
мир
156 Забродський Ніна
183 Газін Діана
194 Луцки Петро, Марія
307 Ділок Марія Т.
372 Фурнір Кевін
441 Рихальський Василь

АКЦИДЕНТОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
82 Немержизький Володи-
мир
156 Забродський Ніна
183 Газін Діана
194 Луцки Петро, Марія
307 Ділок Марія Т.
372 Фурнір Кевін
441 Рихальський Василь

ЗІРКОЮ (*) Є ПОЗНАЧЕНІ ПРІЗВИЩА ТИХ ДОРОСЛИХ
ЧЛЕНІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ, ЯКІ НЕ ПЛАТЯТЬ ПЕРЕДПЛА-
ТИ НА ГАЗЕТУ.ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА
УНСОЮЗУ

Молоді Дорослі АДД Разом

Стан з 31 серпня 1987 18,638 49,600 6,617 74,855

Активні члени 49 48 8 105

(Приріст у вересні)

Нові члени 49 48 8 105

Прийняті наново 39 79 - 118

Прийняті з перехідними ли-
стами 3 7 1 11

Зміни класу забезпечення 5 6 - 11

Прийняті з Деп. Молоді - - - -

Разом 96 140 9 245

(Убуток у вересні)

Суспендовані 12 26 13 51

Відійшли з перех. листами 3 7 1 11

Зміни класу забезпечення 5 6 - 11

Відійшли до дорослих - - - -

Померли 1 86 - 87

Вибрали гроші 34 47 - 81

Відійшли з вилп. п. сум заб. 26 34 - 60

Виплатили повні вкладки безп. 23 63 - 86

Відійшли на част. вилп. заб. - - - -

Відійшли на безпл. продв. - 2 - 2

Вигасла важність забезпечен-
ня - 2 20 22

Разом 104 273 34 411

Члени, які виплатили вклад-
ки (Приріст у вересні 1987)

Виплатили забезпечення 23 63 - 86

На безпл. продв. заб. 8 10 - 18

Разом 31 73 - 104

(Убуток у вересні 1987)

Померли 1 37 - 38

Вибрали гроші 29 19 - 48

Повернені в активні 3 8 - 11

Вигасло продв. заб. 5 5 - 10

Разом 38 69 - 107

Разом усіх членів УНСОЮЗУ
з кінем місяця вересня 1987 18,623 49,471 6,592 74,686

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З
ПЕРЕХІДНИМИ
ЛИСТАМИ:

Відд.:
439 Мх Авлія Ірена

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ:

Відд.:
10 Батницький Еріка
94 Палайда Дарія (Рената)
174 Плошанський Світлана
(Мохрій)
221 Березівський Володимир *;
Терлецький Іван *
269 Добровольська Гразина;
Вілла

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1987 РОКУ

ПРИБУТКИ:

Вплати вкладок усіх класів Життєвого Забезпечення

Відділ	Залишок	Відділ	Залишок	Відділ	Залишок
1	156.31	166	161.35	342*	474.03
2	106.80	167	138.91	343*	233.93
3	1,189.64	168	151.81	345	1,058.36
4	128.41	169	707.38	346	357.23
5	2,325.48	170	821.04	347	1,357.35
6	130.48	171	941.27	348	463.67
7	23.36	172	2,737.68	349	1,680.23
8	61.62	173	228.93	350	488.93
9	607.09	174	111.26	352	409.37
10	1,579.88	175	134.29	353	1,204.13
11	1,183.55	176	275.44	354	140.68
12	573.35	177	261.06	355	253.09
13	479.74	178	512.78	356	274.82
14	172.08	179	803.82	358*	11.35
15	187.59	180	813.05	360*	2,825.45
16	388.37	181	537.57	361*	1,411.78
17	793.79	182	25.32	362*	201.65
18	21.56	183	461.39	364	800.47
19	3,612.01	184	223.69	369*	145.45
20	5.03	185	9.71	370	451.28
21	669.29	186	885.80	371	675.23
22	66.53	187	1,152.95	372	766.48
23	62.24	188	2.48	373	35.06
24	83.55	189	3.33	374*	199.25
25	178.73	190	3,374.06	375	1,315.39
26	820.82	191	529.62	376	15.40
27	180.87	192	226.21	377*	1,167.06
28	405.33	193	135.30	378	187.02
29	11,526.92	194	60.45	379*	4,146.82
30	152.06	195	354.45	380*	75.74
31	735.69	196	4.81	382	197.03
32	191.96	197	1,273.33	383	651.04
33	1,041.09	198	1,016.95	385	1,025.70
34	103.90	199	117.31	387*	905.93
35	61.35	200	754.43	389	200.52
36	1,590.86	201	661.82	390*	50.90
37	450.29	202	1,529.58	394	151.56
38	1,356.66	203	268.79	395	94.17
39	567.59	204	145.27	397*	1,549.19
40	282.02	205	277.23	399	394.63
41	526.13	206	4.89	401	286.11
42	2,515.23	207	1,625.49	402	430.78
43	582.39	208	709.49	403	389.08
44	737.67	209	1,234.57	406	330.80
45	573.04	210	462.83	407	638.55
46	121.04	211	228.65	408	325.79
47	726.13	212	353.26	409*	215.69
48	32.52	213	513.73	412	144.11
49	2,606.00	214	1,238.05	413	52.62
50	50.71	215	88.81	414	1,225.46
51	449.44	216	1,788.92	415	101.95
52	120.35	217	38.00	416	74.08
53	317.11	218	1,153.37	417	88.04
54	577.48	219	160.17	418	81.19
55	650.42	220	126.59	419	15.94
56	122.14	221	213.59	421	85.69
57	1,022.77	222	462.32	423*	922.60
58	1,045.54	223	433.87	424*	282.45
59	259.24	224	1,168.50	425*	266.86
60	2,007.62	225	7.64	426	49.71
61	242.29	226	365.84	427*	1,117.02
62	19.97	227	28.17	430	519.65
63	366.18	228	429.46	432	1,441.56
64	3,345.12	229	31.75	433	53.15
65	644.42	230	22.70	434	940.10
66	65.71	231	849.25	437	787.48
67	80.14	232	156.46	439	893.97
68	4.97	233	222.36	440*	569.79
69	529.98	234	314.52	441	262.79
70	179.45	235	396.15	442	223.28
71	143.27	236	1,180.66	443	49.91
72	215.68	237	139.18	444	975.78
73	1,313.64	238	214.47	445*	2,135.98
74	87.08	239	1,115.24	448	429.09
75	17.39	240	1,208.78	450	184.75
76	96.48	241	68.57	451*	2,664.93
77	398.58	242	339.98	452	1,491.43
78	539.57	243	131.58	454	356.32
79	336.66	244	466.99	455*	167.90
80	1,869.17	245	558.36	456	126.66
81	73.80	246	827.62	457	589.89
82	561.84	247	2,818.44	460*	1,069.17
83	311.85	248	54.16	461	291.15
84	102.06	249	73.08	462	470.38
85	609.99	250	509.48	463	104.62
86	67.16	251	2,194.21	465	679.00
87	3,216.53	252	272.14	467	168.30
88	14.59	253	16.34	468	328.73
89	995.67	254	184.40	470	12.74
90	257.91	255	85.75	471	842.88
91	10.67	256	558.96	472*	734.63
92	155.77	257	59.35	473	729.68
93	3,215.47	258	272.29	474	192.00
94	131.91	259	931.11	476	12.14
95	620.96	260	390.29	477	3.75
96	753.26	261	75.10	479*	109.30
97	37.22	262	29.67	480	33.04
98	724.32	263	1,872.27	481	674.80
99	36.15	264	249.42	484	619.57
100	24.55	265	58.75	485	59.56
101	571.04	266	494.42	486*	188.35
102	123.16	267	400.40	487	230.71
103	77.71	268	230.64	488	633.42
104	992.68	269	546.42	489*	334.39
105	3,142.72	270	673.24	490	412.54
106	58.91	271	999.72	492	340.27
107	123.55	272	350.47	496*	161.16
108	1,433.32	273	371.83	497	99.11
109	406.86	274	153.80	498	389.88
110	83.48	275	164.62	500	14.78
111	1,361.74	276	463.93	501	615.32
112	2,383.66	277	524.00	502*	1,169.25
113	70.15	278	41.24	503	128.50
114	1,142.68	279	386.88	504	183.62
115	1,339.84	280	768.99	505*	6.04
116	326.23	281	102.35	506	

Вкладки зібрані в усіх класах Життєвого Забезпечення 208,746.01

Вплати вкладок Акцидентного Забезпечення

Відділ	Залишок	Відділ	Залишок	Відділ	Залишок
1	6.20	164	12.50	346	35.30
5	6.50	166	9.20	347	33.35
6	22.00	168	9.45	348	35.50
8*	135.60	170	26.60	349	40.10
11	11.00	173	41.90	350	3.20
12	8.30	174	50.60	353	47.40
14	19.25	175	11.00	355	11.00
15	1.75	180	31.50	360	84.75
16	65.95	183	23.10	369	13.15
21	29.00	184	2.50	371	11.55
22	49.10	200	13.00	372	19.50
25	42.80	204	15.70	374	22.40
27	14.20	206	6.50	375	4.80
30	1.75	209	11.00	377	4.80
32	19.05	214	14.25	383	6.50
34	26.45	217	27.30	385	51.55
37	3.30	218	6.30	387	5.80
46	52.60	219*	71.35	388	11.00
47	107.50	220	75	389	11.00
49	28.00	221	70.10	399	6.50
51	8.95	230	17.30	401	9.20
53	19.50	231*	43.40	402	10.05
55	5.50	233	89.80	406	8.30
59	34.75	234	2.50	407	42.20
62	8.30	235	8.30	408	20.60
66	13.20	237	24.00	415	4.80
70	45.30	240	90.10	416	5.70
75	1.70	242	40.55	418	61.05
76	36.60	243	11.00	419	2.90
78	16.65	245	15.25	423	6.75
81	2.25	247	75	424	14.45
82	37.30	248	2.55	426	23.20
83	17.15	253	2.95	427	30.25
88	43.50	254	9.20	430	39.95
93	10.05	257	7.80	434	15.70
94	105.35	259	6.50	437	26.00
96	12.95	261	42.00	439	60
99	2.90	266	74.15	441	13.00
102	85	268	14.00	442	9.20
105	14.80	269	13.00	443	9.60
106	14.35	270	10.40	444	14.85
107	11.00	271	19.55	445*	131.80
108	85	277	85	448	18.40
114	37.65	280	11.00	450	14.00
115	21.55	282	85	451	13.00
116	9.90	283	19.50	452	17.50
120	1.70	287*	51.70	454	19.50
121	2.20	291	32.40	456	1.00
124	1.60	292	43.80	460	34.20
125	47.65	293	6.50	465	9.20
127	28.20				
131	14.00	295	1.20	471	49.00
133	14.45	301	14.70	472*	26.65
142*	4.50	320	24.25	473	13.50
143	1.05	325	11.00	479	3.20
146	72.00	327	15.50	480	4.80
147	91.10	328	23.05	481	9.20
149	9.20	333	19.30	484	26.60
151	6.50	336	49.15	490	8.70
153	11.70	337	26.00	497	8.85
156	16.70	340	49.90	500	1.10
157	2.50	341	2.45	502*	28.00
161*	15.70	342	9.20	503	6.65
163	6.50	345	26.10	506	22.00

Вкладки зібрані в класі Акцидентного Забезпечення 4,248.70

ВИПЛАТИ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ У МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ 1987 РОКУ

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
5	Микитин Тереза	500.00
5	Микитин Тереза	1,500.00
20	Нагіряк Катерина	250.00
20	Пиндик Степан	500.00
30	Зелко Маргарита	1,000.00
30	Фера Анна	500.00
33	Май Катерина	500.00
39	Прибило Володимир	500.00
65	Голубець Михайло	1,000.00
81	Баварський Марсель	1,000.00
88	Оршулак Михайло	500.00
102	Бобко Сейм	500.00
102	Івален Стефан	1,000.00
105	Господарська Гала	300.00
113	Логр Скотт А.	500.00
113	Годчак Микола	1,000.00
114	Горбоний Антоніна	1,000.00
121	Симчик Марія	1,000.00
126	Верстюк Стефанія	1,000.00
130	Баранкевич Марія	500.00

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ

У ВЕРЕСНІ 1987 Р.

Ч.В.	Організатор	Прибув з вересні	Сума забезпечення	Разом у 1987 р.
------	-------------	------------------	-------------------	-----------------

Округа АЛЕНТАВН

124	І. Драбик	1	3,000	1
-----	-----------	---	-------	---

Округа БОСТОН

307	Д. Галонжжа	2	8,000	1 АДД	6
374	В. Гетьманський	1	5,000	1 сп	1

Округа БОУФАЛО

40	М. Лупчук	4	18,000	4 сп	6
127	Марія Гаравус	1	3,000		10

Округа ЧІКАГО

22	Гелен Скот	3	13,000	2 сп	3
379	В. Семків	1	3,000		14
399	Р. Припхан	1	1,000		8

Округа КЛІВЛЕНД

180	Г. Жеребняк	2	2,000	2 ТР	3
328	Б. Ковч	2	40,000		2

Округа ДІТРОЙТ

82	О. Марушак	7	31,000	1 АДД	9
94	Р. Татарський	1	5,000		7
174	А. Слюсарчук	2	2,000		22
183	П. Залуга	1	5,000	1 АДД	4
292	Степа Федик	1	1,000		6

Округа ПЕРТ АМБОЙ

372	Софія Лонишин	2	7,000	1 АДД	1 сп	8
-----	---------------	---	-------	-------	------	---

Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

105	Й. Ракошій	2	50,000		2
156	М. Новак	1	5,000	1 АДД	6
231	В. Пастушок	1	1,000	1 ТР	25
237	М. Крика	2	2,000	2 ТР	5
331	І. Куйдич	1	3,000		1
352	Я. Шербак	1	5,000		1
375	П. Тарнавський	1	1,000		4
397	М. Ніч	1	40,000		3

Округа ШАМОКІН

434	Олександра Дольницька	1	1,000		16
465	Текля Мороз	1	5,000		10

Округа СІРАКЮЗИ-ЮТИКА

330	Я. Мартинюк	1	1,000		1
-----	-------------	---	-------	--	---

Округа СКАРЕНТОН

441	Д. Занкевич	1	5,000	1 АДД	4
466	П. Крутиголова	1	5,000		1

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СІРАКЮЗИ-ЮТИКА

444	Л. Вовк	1	10,000		2
445	І. Геврик	4	6,000		14
493	Катруся Стефанюк	4	40,000		4

Округа ВІННІПЕГ

368	А. Маринюк	2	10,000		8
-----	------------	---	--------	--	---

Округа МОНТРЕАЛЬ

385	М. Крамарчук	1	5,000		3
-----	--------------	---	-------	--	---

Округа МОНТРЕАЛЬ

434	Олександра Дольницька	1	1,000		16
465	Текля Мороз	1	5,000		10

Округа НЮАРК

27	Р. Лапчик	1	5,000		9
----	-----------	---	-------	--	---

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа НЮ ЙОРК

8	Марія Кульчицька	1	1,000		5
194	М. Юзєнів	4	18,000	2 АДД	10
200	І. Пригода	1	5,000		5
256	Ольга Недошитко	1	1,000		4
293	Р. Форостина	1	1,000	1 ТР	2

Округа РОЧЕСТЕР

66	П. Лещинин	1	2,000		1
217	С. Приймак	4	4,000		23
316	І. Галука	1	5,000		18

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6
305	Маргарета Гентош	3	15,000		10

Округа СКАРЕНТОН

409	Генет Болант	1	20,000		1
-----	--------------	---	--------	--	---

Округа ШАМОКІН

7	Гелен Словик	1	3,000		1
78	І. Петрунц	2	2,000		6

ЧУДОВИЙ ВИСТУП ХОРУ „ТРЕМБІТА“

Сестрицтво ім. Св. Покрови при українській православної парафії Святої Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж., рік річно величаво святкує день своєї Покрови. Цього року у неділю, 18-го жовтня, це всеукраїнське свято прибрало дещо інших форм та особливих розмірів своїх святкувань. Уроцисту Службу Богу відправив настоятель парафії о. прот. Сергій Непріл при співі церковного хору під диригентурою Дмитра Олійника. Після Служби Божої всі вірні й гості сходили до церковної зали на святковий обід, влаштований парафіяльним Сестрицтвом.

В той день на запрошення Сестрицтва в церковній залі під час обіду відбувся гостинний виступ хору „Трембіта“. Вже сама присутність цього хору невимовно створила оцю небувалу уроцисту атмосферу.

Як відомо, хор „Трембіта“ на терені Ньюарк-Ірвінгтон і околиць вже має свою історію, яка неперервно продовжує традицію свого існування. Велике число виступів на різних сценах і при різних нагодах як рівно ж низка самостійних концертів принесла для хору „Трембіта“ неабияке признання від доколичного громадянства, а при тому похвалу, честь і славу. У вступному слові при відкритті свята заступниці голови сестрицтва Анна Олійник представила присутнім на залі хор „Трембіта“, диригента цього хору Рафаїла Венке та при фортепіані не втомному всім відомому Марію Павловську. Після цього А. Олійник попросила о. настоятеля провести молитву. Всі присутні на залі відповіли Господню молитву „Отче наш“.

У програмі виступу хору „Трембіта“ були такі точки: „Іхав стрілець на війноньку“, муз. М. Гайворонського, „На городі білі мак“, муз. М. Леонтовича, „На вулиці скрипка грає“, муз. О. Кошиця, „Понад Протом моя Коломия“, муз. Д. Циганка, „Іхав козак за Дунай“, муз. Г. Давидовського. Сольно виконували Ульяна Стадник і маестро Р. Венке. „Херувимська пісня“, 2-га част, муз. Рафаїла Венке.

Цю останню точку треба особливо вирізнити, бо цей музичний твір маестро Р. Венке присвятив тисячолітню християнську Україну. Аналізуючи в цілості перебіг виступу хору „Трембіта“ треба ствердити, що це був справжній концерт. Приємне злиття голосових партій, рівномірність звучання царювали на протязі всього концерту. Помітна була велика праця хористів, але і не притаений також великий труд диригента. Збереження усіх динамічних нюансів мило ділав на присутніх.

Сопранове солю Ульяна Стадник і тенор Рафаїла Венке в піснях „Іхав козак за Дунай“ були знаменні. Не можна промовчати виразний і чіткий фортепіановий супровід у всіх піснях Марії Павловської, яка своїм умінням творила хористам і солістам багате музичне підложжя. Тому й успіх концерту був неймовірний. Присутні обдарували хор „Трембіта“, диригента, солістку У. Стадник, Марію Павловську рясними оплесками. Здавалося, що овації не буде кінця. Рафаїл Венке як молодий диригент має природний талант. Він повністю заслуговує бути мистецьким керівником хору „Трембіта“. У нього як українця є абсолютне мистецьке почуття до української пісні. Вимоги від хористів та куртурний підхід у вивченні репертуару, прегарна індивідуальна інтерпретація, а що найголовніше — уміння передати це хористам. Цей гідний уваги тріумфальний концерт хору „Трембіта“ в день свята Покрови в Ірвінгтоні, Н. Дж., на довго залишив у всіх присутніх незабутнє враження.

Своя пісня нашого українського народу це не лише розвага, але суть його душі. Увесь народний світогляд відбивається в обрядах, які пояснює наша пісня. І тут якраз осмілюємо звернутися з апелом до всіх осіб, які могли б поповнити ряди хору „Трембіта“ й прийти на зміну старшим. Наша молодь, вихована при наших молодечих організаціях, безперечно свідомо нашої майбутності. Вона здобула відповідну освіту й займає високі становища в американському суспільстві. Але це не все. Горлі мають високі полети, літають по під хмари, однак сидять низько, щоб здобути поживу. Цією поживою для нас, свідомих українців, є наше невідоме й неосвоєне хороше мистецтво. Нашим святам, життєвим обов'язком є його збереження, бо воно залишене нам нашими безсмертними композиторами.

Дмитро Олійник

Д. ШУМУК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ



Д. Шумук слухає вірш „Рідний край“, що його декламує Іса Скульська.



Данило Шумук біля „Дзвона Свободи“ (Фота: Х. Сенік)

В неділю, 25-го жовтня ц.р., о 6-й годі 3-й по полудні у великій залі Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії зібралось понад 500 осіб, щоб привітати та послухати довголітнього в'язня-страдальця соціальних таємних та концентраційних таборів Данила Шумука. Зустріч відкрила голова Філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав в Україні (який був господарем цієї небуденної зустрічі) Ульяна Мазуркевич. В імені Комітету та всіх присутніх вона привітала і коротко подала життєвий шлях борця за національні і людські права, Іса Скульська вручила Д. Шумуку китицю квітів та відкланялась вірш Г. Чупринки „Рідний край“.

Данило Шумук сердечно подякував за тепле привітання та розповідь про свої переживання, про сучасний стан в Союзі, про гонимість, про „гласність“. Розповів про свої свідчення у Вашингтоні перед Гельсінкською Комісією. Приємно вразило його, що українці у вільному світі живуть своїм релігійним і національним життям та висловлюють побажання, щоб у

громаді панувала взаємна пошана і толеранція, а щоб молодше покоління перебрало провід і працю старших. Після його виступу відбулись запити присутніх, на які Данило Шумук давав вичерпні відповіді.

Цього самого вечора дорогого гостя щиро гостили члени КОНЛПУ, які мали змогу краще познайомитись з колишнім політв'язнем, молодечий вигляд і сильний голос якого не вказували на довголітні терпіння.

Данило Шумук прибув до Філядельфії ще в суботу, 24-го жовтня, та в товаристві членів Філядельфійського Комітету відвідав деякі українські установи і мав зустріч з екуменічною ЗУАДК-у на чолі з його президентом д-ром Олександром Біліком.

У понеділок, 26-го жовтня, Д. Шумук віддав інтерв'ю журналістам. Едгаром Вільямсом, в наслідок чого 27-го жовтня появилась обширна стаття пера цього журналіста з двома змінами в часописі „Філядельфій Інквайрер“ п. н. „Дисидент поділяє любов свободи“.

Цього самого дня в по-полудневих годинах Д. Шумук оглядав цікавіші пам'ятники Філядельфії. У вівторок, 27-го жовтня, Д. Шумук оглядав і подивлявся українській церкві та відвідав Баль Інститут, де його сердечно привітав директор цього інституту д-р Марк Столярік.

Всі пам'ятки, які оглянув Д. Шумук у місті Братньої Любові, зробили на нього велике враження, зокрема найбільш зворушив його „Дзвін Свободи“, саме цієї свободи, за яку він довгі роки терпів і боровся.

Х. С.

Цей з'їзд, що відбувся 17-го і 18-го жовтня ц.р. на „Верховині“, був вдалий щодо кількості зареєстрованих і щодо настрою, у якому він проходив. Зареєстрованих було 140 осіб, головне нижче шістдесятки, отже людей, що вийшли з таборів після закінчення середньої освіти. Значить — молоді.

З'їзд відкрив голова Організаційного комітету Андрій Бук і подав коротко, чому він відбувається, називаючи та з'ясовуючи низку наших намірів реалізувати постанови І з'їзду міттенвальдців, що відбувся також на „Верховині“ 25-го і 26-го серпня 1973 року. Голова згадав командантів таборів, членів ділових комісій і багатьох колишніх мешканців, що їх Бог покликав до себе, і просив присутніх ашанувати їх пам'ять.

Після полуденку вибрано президію з'їзду. Предсідником вибрано Ярослава Дужого, а секретаркою Марію Шепарович. До почесної президії запрошено „австралійця“ Омелія Буцацького, а також інж. Романа Ракохича, ред. Зенона Снілика, Володимира Салая, Петра Рогатинського і Варку Бачинського.

Наради були дуже речеві, йшлося про те, яку книжку ми хочемо видати та як до того взятися. Ред. Зенон Снілик звернув увагу на те, що нам спершу треба знайти себе, зібрати адреси наших людей, зацікавити їх нашими справами. Цей контакт з колишніми міттенвальдцями дасть нам можливість оцінити нашу матеріальні можливості, бо ж видання книги потягне за собою великі витрати. Треба вже тепер шукати спонсорів для цієї книги, треба їх число поширювати, утверджувати.

Беручи те все до уваги, вибрано відповідні ділові комісії. До видавничої комісії, що мала б організувати матеріальні засоби на видання, вибрані Василь Мочула, Варка Бачинська, Реня Ставнича і Роман Канюка. До редакційної комісії вибрані Зенон Снілик, Петро Рогатинський, Рута Галібей і Омелія Буцацький.

А тому, що вирішено скликати третій з'їзд літом 1990 року, для зорганізування того з'їзду та вручення його учасникам готової книги, вибрано також комісію, що мала б організувати такий з'їзд. До цієї „з'їздової“ комісії вибрані Михайло Мочула, Люба Федун, Іванка Солтис та Орест Кузьма. Комісіям надано право кооптувати співробітників і членів.

Для координації праці усіх цих комісій з'їзд вибрав координатором Юрія Українського.

Вибрано також контрольну комісію в складі Андрія Бук, Анна Леуш, Роман Ракохич, Володимир Салая і Ярослав Гавур.

Проведено також збірку на видавничий фонд з вислідом 3,580 дол. Дальшу збірку вестиме видавнича комісія при допомозі своїх зв'язків по всіх осередках, де тільки живуть колишні мешканці міттенвальдських таборів.

Спільна вечора в суботу мала характер сентиментального зібрання, кожний переживав зустріч із давноминулим табором життям, згадував сумне — невеселе, але проміте в багатьох споминах, зведене до цього одного коначного відтинку життя, без якого не було б цілості.

Господар вечора Ярослав Дужий попросив о. Юліана Осадцу провести молитву. Ярослав Гавур, як

ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ З'ІЗД МІТТЕНВАЛЬДЦІВ

секретар організаційного комітету, прочитав привітання від тих, що не могли бути на з'їзді. Привіти прислали о. крилошани Богдан Смик, о. Ярослав Свищук, маестро Йосип Гіряк і Олімпія Добровольська, інж. Володимир Сіак з родиною, Теодор Б. Ступницький і Нестор Филипович.

О. крилошани Богдан Смик не міг прийти на з'їзд, бо того самого дня йому справляла його парохія в Ютілі ювілей 50-ліття священства. З'їзд вислав своєму таборовому парохові поздравлення з підписами всіх своїх учасників. Вислано також привітання і побажання доброго здоров'я проф. Романові Романовинович, що не міг прийти через невідомий стан здоров'я.

З великою увагою прослухали присутні слово о. Івана Яремина про його душпастирську працю серед українців в околиці Гданська. Його парохія займає колошальний простір, 65 сіл із трьома-чотирма вірними в кожному. Треба подивлятися тверду віру тих людей, а також треба цінити завзяту і працьовитість таких священників.

Господар вечора весь час повертався до Миттенвальду, згадував різні моменти з життя табору, вихваляв „героїзм“ тодішньої молоді і часом бився в груди за її „гріхи“.

У програмі вечора був виступ мистецького ансамблю „Дзвін“. Цим разом ансамбль виступав у складі Тамари Лиходяй, Анни Плескун і Роми Гавура. А часом також співав Ярослав Гавур, хоч властиво його функція адміністратора. Присутні прийняли виступ цього ансамблю догортривали

ми оплесками. Його репертуар милий і актуальний. Другий виступ приготували юнаки в часі таборування у Миттенвальді. Їх провідник Антонович, а їх репертуар — українські народні пісні. Присутні вітали їх ентузіастично, бо вони впродовж кількох хвилин проспівали цілий ряд народних пісень, користуючись тільки натяками, примушуючи слухачів докичати початі і недоспівані пісні. Виступ був добрий.

Після вечора відбулася забава при музиці також миттенвальдців Богдана Гіряка. Музика грала, чудові солісти доповнювали музику, а миттенвальдський народ танцював безупинно.

В неділю, 18-го жовтня, відправилася у місцевий церкві Служба Божя в наміренні живих миттенвальдців а після неї Панахида за спочилих.

На спільному полуденку голова організаційного комітету подякував управі „Верховини“ за гостинне прийняття, за опіку над усіма присутніми, а миттенвальдцями — за приїзд на цей з'їзд та побажання усім вибраним комісіям успіху у виконанні їхніх завдань.

Оцінюючи цей з'їзд миттенвальдців треба ствердити, що він був добре підготований і проведений. Це безперечно заслуга організаційного комітету, а головне його голови Андрія Бук і секретаря Ярослава Гавура. Справне й цікаве його переведення — це заслуга президії з'їзду, голови Ярослава Дужого і секретарки Марії Шепарович. Миттенвальдцям належить похвалити за їх сентимент до їх таборів, де провели якийсь час і були їх рушійною силою. І завдяки цьому сентиментові прийшли на цей з'їзд, а вибраний до різних комісій узяли на себе різні обов'язки до виконання.

П. Рогатинський

КОЛИШНІЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Менахем Бегін, відзначаючи 10-ту річницю приїзду до Єрусалиму колишнього президента Єгипту Анвара ель-Садата, заявив, що ці відвідини і підписання у Кемп Дейвіді договір є найважливішими досягненнями ізраїльської дипломатії. Як виглядає з інтерв'ю, яке дав Бегін кореспондентам, посередником між ізраїльським урядом і єгипетським президентом був тоді президент Румунії Ніколае Чаушеску. Садат спочатку вагався, а потім, переконавшись, що сам Бегін й інші ізраїльські політики, хочуть замирення, рішив прийняти запрошення М. Бегіна. Не можна виключати, що за цей крок Садат заплатив життям, бо після поїздки до Єрусалиму мусульманські фанатики, як відомо, вбили його під час військової паради на почесній трибуні в Каїро.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ у п'ятницю, 13-го листопада, закінчилися конструктивні переговори між представниками Франції і Західної Німеччини, у яких брали участь президент Франції Франсуа Миттеран і канцлер західнонімецького уряду Гельмут Коль. Метою переговорів в Карльсруге було зміцнити співпрацю обидвох країн, збільшити торговельну й іншу виміну і зайнятися спільним розпрацюванням плану оборони. В кінцевому спільному комюнікаті говориться, що в тому напрямку вже зроблено крок вперед для створення франко-німецького оборонного блоку. Політичні спостерігачі кажуть, що незабаром, після усталення деяких технічних справ, буде створений франко-німецький військовий корпус, який матиме оборонний характер, а сама ідея оборони може значно поширитися на інші країни Західної Європи, особливо тоді, якщо З'єднані Штати Америки підуть занадто далеко на концесії роззброєння із Союзом Союзом, на чому, очевидно, потерпить в першу чергу Західна Європа.

Заповіді...

(Закінчення зі стор. 2)

Союзу Українок Америки, тобто від 1925 року, сталися в цілому світі великі політичні, соціальні, економічні й технічні зміни. Тому ми мусимо вживати нових засобів й метод, достосованих до сучасного становища — передусім нашого народу; цієї частини, що живе у вільному світі, а з особливою увагою до тих проблем, які торкаються наших земляків в Україні і поза нею на засланні чи в таборах примусової праці. Бож Союз Українок Америки діяв завжди і діє через свої клітини не для себе, а для цілого нашого народу...

11. Заповідь каже: Будь членом Об'єднання Українських Жінок на еміграції... Дозволь собі передфразувати її — будь членом Союзу Українок Америки, організації, яка підтримає і допоможе тобі сповнити обов'язки української жінки і матері. Праця СУА така багатогранна, що кожна українська жінка, без огляду на знання може знайти для себе зацікавлення, а найважливіше, знайде спільну мову, мову Української Жінки.

12-та заповідь каже: вертаючись на Рідну Землю, верни їй твоїх дітей, свідомих і гідних українців. Ще не прийшов час повертатися на Рідну Землю, але знаємо, що коли наша молодь побуває з прогулянками в Україні, там дивуються, як діти з Америки так гарно говорять українською мовою. І це є доказом, що українська жінка виконала і далі виконує заповіді, які визначила собі 40 років тому.

Тому, не стіймо остоорно, а присвятим дещо часу для СУА — там потрібно багато рук для корисної праці, і наша громада потребує розсудливості княгині Ольги.

КЕРІВНИК МАДЯРСЬКОЇ комуністичної партії Янош Кадар висловив бажання поширити торговельні зв'язки з країнами Європейської економічної співпраці в тій справі до Брюсселю прибула більша мадярська економічна делегація, щоб там вести переговори з керівниками ЕЕС. Більше того, делегація очолює сам Кадар, який вже відбув зустріч з Жаком Деллором, головою комісії зв'язків з нечленськими державами і членом цієї комісії Вільді Де Клерком. Під час розмови Кадар запропонував, що Мадярщина нав'яже дипломатичні зв'язки з членськими державами ЕЕС, щоб таким способом улегшити співпрацю і перебороти всі інші перешкоди, які можуть стояти на шляху до повної співпраці. Економічні спостерігачі підкреслили, що Мадярщина, з усіх сателітних держав Східної Європи, стоїть економічно найкраще, завдяки мудрій політиці уряду.

АГЕНТСТВО АССОШІТЕД Пресс повідомило, що у Швеції, в місцевості Лерун, зударилась два пасажирські поїзди на повному ходу. Покищо АП подає число жертв п'ять забитих і кількадесять поранених осіб, але підкреслює, що жертв в людей напевно було більше, але рятунокові команди не змогли подати ще у вівторок, 17-го листопада точних інформацій. Два вагони поїзду загорілись і пожежники не мали змоги рятувати пасажирів з огляду на інтенсивний вогонь.

СХІДНОНІМЕЦЬКЕ пресоє агентство АДН повідомило, що від початку проголошеної в липні ц.р. амністії до листопада у Східній Німеччині було звільнено з тюрем 19,960 в'язнів, в тому числі велику кількість політичних противників теперішнього режиму і так званих дисидентів та літераторів, які свого часу протестували проти обмеження свободи режимом Гонекера. Більшість звільнених повернулись до своїх місцевостей, знайшли працю і розпочали нормальне життя. Деяким політичним в'язням дозволено виїхати до Західної Німеччини, або до західної частини Берліну.



День 27-го листопада є
ПЕРШОЮ ПОПЕЛЮШОЮ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
МОГО НАЙДОРОЖЧОГО МУЖА

бл. п.

Володимира Білозора

З того приводу повідомляємо наших Приятелів і Знайомих,

що 26-го листопада 1987 р. (четвер)

о год. 7:45 ранку

відправлена буде

за спокій Його Душі

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.

Просимо всіх, що знали Покійного, згадати Його

в своїх молитвах.

ЕРІКА — дружина

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

ануричний хвороби

приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додів

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб лоси і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені Адреса у Квінсі

ROCKEFELLER CENTER 105-37 64th Avenue

630 5th Ave., Room 1803 Forest Hills, N.Y. 11375

New York, N.Y. 10020 (718) 459-0111

Осередок СУМ

ім. гем.-хор. Тараса Чупринки

влаштує

ОСІННЮ ЗАБАВУ

з вибором

КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ

в суботу, 28-го листопада 1987 р., о год. 9-й веч.

у приміщеннях Українського Народного Дому

при 140-142 Друга Авеню в НЬО ЙОРКУ, Н. Я.

Грає оркестра „ТЕМПО“

Столики можна замовляти в Діброві на тел.: (212) 473-2955

ЩИРО ВСІХ ЗАПРОШУЄМО!

Субота, 23-го січня 1988 року

Коктейл — 6-та веч. Бенкет — 7-ма веч. Баль — 9-та веч.

Grand Ballroom — Franklin Plaza Hotel

17th & Race Sts.

Philadelphia, Pa.

Оркестра „ТЕМПО“

Товариство Українських Інженерів Америки — Відділ у Філядельфії, Па.

влаштує

БЕНКЕТ і БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення дебютанток приймає

до 12-го грудня 1987 року

п-ні Маріяка Циган — тел.: (215) 469-6471

Загальні інформації, зміна адреси, справи

запрошення:

Інж. Роман Циган — тел.: (215) 469-6471



THE PERFECT GIFT GOLD TRIDENT JEWELRY

from
EMBLEMS OF THE WORLD

P.O. Box 2224 Ventnor, N.J. 08406
Send for free brochure Call Toll Free 1-800-872-3600

Український Народний Союз
пошукує повністю або частково
затруднених, досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ і ЗАГАЛЬНИХ АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знанням української і англійської мов
на околиці:

Торонто, Монреаль, Едмонтон, Вінніпег
та інших теренів

- Допоміжні інформації
- Платня у формі зачету
- Комісове
- Всі беніфіти

Звертатися до

Mr. JOHN HEWRYK
Supreme Director for Canada
327 Mc Adam Ave.
Winnipeg, 4, Man.
Canada R2W 0B3
Tel.: (204) 582-8895
або до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Комітет Оборони Української Спащини та

Головний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із вивченням визначеного цього закличку

Просимо подати суму пожертви своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число, вулиця

місцевість, штат, поштовий код

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

затруднить на повний час
ПРОДАВЦІВ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

із знанням української і англійської мов в округах:

КЛІВЛЕНДУ, НЬО ЙОРКУ,
ПІВНІЧНОГО НЬО ЙОРКУ,
НЬО ДЖЕРЗІ,
ФІЛАДЕЛФІЇ І ЛІГАЙ
ВЕЛЛІ.

Кандидати не мають мати досвіду в продажі забезпечення. Ми подбаємо про їхній вишкіл, заплату і винагороду.

Це знаменита нагода для здібних і підприємливих осіб рости в УНСоюзі і з УНСоюзом в його зобов'язанні служити громаді!

Кандидати можуть зголошуватися на адресу:

H. P. Floyd, FIC.

National Sales Director
Ukrainian National Association Inc.
30 Montgomery Street,
Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

У 50-ліття подружнього життя Наталії і Петра Войновських

Дорослі діти полковника Петра і Наталії Войновських — інж. Юрій Базилевський з дружиною Оксаною, сестрою Іною Соломон та дитими влаштували у неділю, 18-го жовтня ц.р., у парафіяльній залі Катедри св. Володимира, 160 Захід, 82-га вулиця в Нью Йорку урочисте відзначення і прийняття з нагоди золотого ювілею — 50-ліття подружнього життя полк. Петра і Наталії Войновських, донька яких Оксана є дружиною інж. Юрія Базилевського і невідомою мітрофорного протоєрея о. Володимира Базилевського. О 10-й годині розпочалася урочиста Літургія, а о 1-й годині — урочистий молебень на інтенцію ювілянтів та їхніх нащадків. З нагоди золотого ювілею митрат о. Володимир виголосив відповідну промову, побажав ювілятам доброго здоров'я та всього добра, а церковний

хор тричі проспівав многоліття.

У церковній залі зібралася численна публіка та визначні представники українського громадянства на святковий обід.

Під супровід своїх дітей та ідейних наставників ювілянти увійшли до церковної зали, широкі та теплі зустрічі оплесками та співом „Многоліття”.

За президіальним столом усялися ювілянти, їхні дорослі діти, настоятель парафії о. Володимир, о. Іван Ткачук, о. В. Івашук з Байону та голова парафії Іван Куравський з дружиною. Земні дари благословив о. настоятель. Після трапези виступили з теплими привітаннями і привітаннями: д-р Степан Ворох від довголітніх приятелів; д-р Богдан Шибунчак від ЦУ Організації Державного Виродження України та зачитав привітання особисто від

Голови ПУН'у, Проводу Українських Націоналістів, Миколи Плав'юка; пращаник Пентагона Василь Петрах; д-р Іван Новосівський від Буковинської громади; сотник о. Труш від воєнів ОБВУА; Ольга Кобзар від друзів з дитинства і юнацтва; сотник Ларіон Поліщук від Світового Об'єднання Українського Резистансу (СВУР); інж. Тарас Дурбак; протоієрей о. В. Івашук; протопресвітер о. Іван Ткачук; інж. Олександр Шевченко від ОДУМУ, від Парафії — Іван Куравський та Іван Островерхів; особистий приятель Василь Матвій та інші. Провідною червоною ниткою в усіх привітаннях і споминах було підкреслено глибоке ідейне і жертвенне служіння Україні полковника Петра Войновського і його дружини Наталії, вщерт до самої відради, служіння найвищому ідеалу — виборення Української Суверенної Держави, творчій діяльності в ОУН з юнацьких

років, керівна участь у Визвольному змаганні під час Другої світової війни (засновник і провідник Буковинського Куреня). Надійною його опорою і підмогою у цьому змаганні була вірна його дружина Наталія, без якої, як полковник урочисто заявив, він не міг би багато доклати. Так само у військовому світі полковник не марнував часу, а багато жертвенно працював на громадського-ідейній ниві.

Сама пані Наталія, зроду Нижанківська, відома спортсменка це зі Львова і талановита майярка. Вона сестра св. Богдана Нижанківського, відомого поетастирника і гумориста Бабая, добре писала сама і декларувала вірші, та активна у Союзі Українок Америки, Відділ у Кергонсконі.

Між привітаннями та наприкінці полковник Петро Войновський кількакратно підкреслював, що він у своєму житті та боротьбі завжди зважував, що його життя насамперед належить

Богам, Україні, а потім Родині.

Гарний це звичай же за життя відзначати родинні та інші визначні річчии. У катедрі св. Володимира кілька років тому було відзначено молебнем і прийняттям 20 супружніх пар, які справляли річчии родинного життя. На цій урочистості о. Герман — першоріарх французької православної церкви, широкі вітав супружні пари. У катедрі св. Володимира вже стало традицією відзначати родинні урочистості.

Кінцеву молитву віднасти на ювілейному обіді провів протопресвітер о. Іван Ткачук, а зять полковника інж. Юрій Базилевський висловив широкі подяку всім присутнім шанувальникам, що так широкі тепло додали до радісної атмосфери цього родинного свята і громадського вшанування подружжя Войновських.

П. Байбак

Хто був...

(Закінчення зі стор. 3)

копа для охрищення руського народу.

Хто була та Русь, що в 860 році напала на Царгород і невдовзі після того була охрищена?

М. Грушевський твердить, що похід 860 року на Царгород не доконала Київська Русь. Проф. М. Чубатий приписує цей похід Тьмутаракані, але тьмутаракані не були в силі перевести такий великий похід. Крім того, хто міг християнізувати в той час Тьмутаракань, коли Кирило і Методій були тоді на Великій Мораві?

Деякі дослідники (наприклад, Е. Голубинський), вважають, що „руси” — це було яесь українське плем'я, що жило на березі Чорного моря і Дунаю. Наш дослідник Степан Пап думав, що це було наше історичне Закарпаття (Потиська Русь), може підтримане українськими племенами тиверцями і улічаними. Українські і чужі історики намагаються вивести це питання, але, не знаючи історії історичного Закарпаття, зробили нерезальні здогадки. Які маємо докази того, що напад на Царгород був доканий історичним Закарпаттям?

1. Ані одно історичне джерело не згадує, що цей напад був зроблений Київською Руссю, бо вона християнізувалася лише 125 років після того.

2. На Закарпатті є переказ про напад закарпатців на Царгород: • •

Покуймо собі мідяні човна,
Мідяні човна, золоті весла.
Ой, пусьмося на Тихий Дунай,
Долів Дунаєм під Царгород

Цей напад за переказом міг відбутися лише в 860 році, во в 896 році мадяри напали на Закарпаття, перейшли Вереще провалля, здобули фортецю над Латорицею — Мукачів, фортецю Ужгород, вбили закарпатського князя Лабораця та вкінці по важких боях здобули фортецю Земплін, втративши вождя Алма, якого закарпатці вбили та пішли за Дунай... Це народне передання потверджує теж мадярський Анонім в хроніці „Геста Гунгарорум” на писання 1147-1152 роках. Його автором є нотар мадярського короля Бейли II, протоєрей Петро. Тому ці твердження приймаються як історична дійсність. Відтак мадярські історики, а за ними і чужі, а навіть українські, відкинули дані Аноніма як неправдиві. Тим самим відкинули і закарпатський переказ.

Наш земляк Степан Пап займався вивченням цього питання. Археологам пошалося знайти гріб Алма біля Земпліну і так доказано, що закарпатський переказ про прихід мадярів і боротьбу, яку українці Закарпаття під проводом князя Лабораця з ними провадили в обороні своєї свободи й незалежності, і про вбивство вождя Алма, є історичною правдою. На цій самій основі переказ про напад на Царгород 860 року треба вважати правди-

вим. 3. Переказ Закарпаття говорить також про те, що християнство на Закарпатті існує від часів Кирила і Методія, з 863 року. Це сталося, коли обидва слов'янські апостоли зупинилися на Закарпатті, ідучи до Великої Мораві.

4. Кирило і Методій, проходячи історичним Закарпаттям, в розмові довідалися про недовзі виконаний напад на Царгород і здивовано спитали: „Так це ви ота Русь, що так жорстоко напала на Царгород? І відтоді звали історичне Закарпаття Руссю. Та назва залишилася. І прийняло українське населення історичного Закарпаття. Та назва ввійшла в історію, бо після того називають „Руссю”, „русинами” населення історичного Закарпаття всі тодішні документи, навіть папські грамоти.

Мадярські історики широкі погляди, що Потисся було в періоді приходу мадярів незаселеною пустелею, і тому не-мадяри в Мадярщині є пізнішими пришельцями, яких мадяри прийняли. Ці погляди в свій час поширювали мадярські вчені в працях, написаних по-німецьки, і тим вплинули на різних вчених інших народів, які прийняли цей погляд за дійсність. А це все неправда! В Потиссі були слов'яни, які мали вже за собою довгу дорогу свого історичного розвитку. Уже наша „Повість Временних Літ” під роком 898 подає, що мадяри перейшлиши Капати, зустріли там слов'ян і волохів. Навіть мадярська хроніка Аноніма говорить, що Потисся було заселене слов'янами і згадує князівство Лабораця. Коли мадярські вчені побачили, що їхні погляди виявлені як неправдиві, вони почали доказувати, що в періоді віднайдення мадярами бачківщини, теперішньої Мадярщини, там жили в основному слов'янські народи. Прийшовши з півночі і зі сходу, мадяри заволоділи тією територією без особливого спротиву.

Тоді мадяри вирішили відкинути Аноніма, називаючи все легендою, вигаданою Анонімом. Але наука потвердила правдивість як руського літописця, так і Аноніма, а також закарпатського переказу про князя Лабораця. Про це Степан Пап пише так: „Князь Лабораць, останній закарпатський ко-український князь перед приходом мадярів, писемно вперше згадується в мадярській хроніці Геста Гунгарорум. Що торкається Закарпаття, хроніка подає події приходу і переходу мадярів через Закарпаття в 896 р., оповідає про бій князя Лабораця з мадярами на річці Свіржава, над якою князь Лабораць згинув, і яку від його імені названо Лаборець”.

В 1896 році мадяри прославляли тисячоліття завоювання території Мадярщини. За закарпатських українців, яким тоді мадяри збиралися співати „вічну пам'ять”, відізналися галицькі українці під проводом Івана Франка відомим історичним протестом „І ми в Європі”. Тоді мадярські історики почали ширити „доброту мадярів”, твердячи, що мадяри ввійшли на територію Закарпаття без бою і насильства. В тій ситуації став до наукової боротьби закарпатський історик д-р Василь Гаджега і доказав, що

Закарпаття було залюднене та що було мадярським мечем і силою захоплене. Додав це вислідом археологічних розкопок, браком мадярських назв та українськими назвами, які перекладали мадяри.

Кінець ширення мадярами неправди про захоплення Закарпаття поклав слов'янський археолог проф. Войтех Будинський-Кричка в 1965 році. Він відкрив біля слов'янського міста Требішо ва могили, в одній з яких був похований мадярський вождь Алма, що згинув в 896 році у боротьбі з князем Лаборецем. Археологи датують цей гріб на переломі IX і X століття.

Археологічне відкриття проф. Войтеха Будинського-Крички зворушило також мадярських археологів і вони ствердили, що знайдений гріб — це гріб Алма, вождя мадярських частин, які в 896 році переходили Закарпаттям. В цьому погодилися всі мадярські вчені. Було це багато доказів. Так закінчилася боротьба на полі науки за історичність князя Лабораця. Тепер князь Лаборець вважається історичною постаттю, повністю наукою доказано.

• Степан Пап „Князь Лаборець” Нью Йорк, 1978
• В. Пачовський „Історія Закарпаття”, Мюнхен, 1946.

ТАКА КОМПАНІЯ
FURNITURE STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550

ПО ГУРТОВИМ ЦІНАХ: килим ДМЦ різного роду матеріали для вишивання, канви, килими з українськими зображеннями, т.п. в АРД.

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬО ЙОРКУ, ОКОЛИЦЯХ. КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга щирна і чесна. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банд Брукс, перенесенням тіл. Останки з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

UKRAINIAN NATIONAL

FUNERAL SERVICE

Український Національний Цвинтар-Пам'ятник поважають всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.

4111 Pennsylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: P.O. Box 430
Dunkirk, MD 20754

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ

також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ на СОЮЗІВЦІ

У „День Подяки”, четвер, 26-го листопада 1987 року,
год. 1-ша по пол.

СПЕЦІАЛЬНИЙ
ТРАДИЦІЙНИЙ
СВЯТОЧНИЙ
ОБІД

На спеціальне
замовлення
ЦІЛИЙ ІНДИК
для родини

Обіди
тільки
на
замовлення



Дереворит
Я. Гиздовський

В суботу, 28-го листопада 1987 року
ЗАБАВА при звуках оркестри Богдана Гіркака
яку влаштує

89-ий Відділ Союзу Українок Америки

СПЕЦІАЛЬНА ЦІНА від четверга до неділі 100.00 дол. від особи, включений харч і мешкання, а один день побуту 40.00 дол.

Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446, або телефоном (914) 626-5641

Найкращий дарунок

АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

за редакцією

проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

ТОМ I (A-F). Перший з чотирьох томів

\$115.00 + \$4.50 пересилка

- Це перший том великого твору українських науковців у діаспорі: 968 сторін, має приблизно 2,800 гасел
- Вповні ілюстрована
- Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 мапи, 6 з них кольорові
- Велика кольорова зложена мапа України з 32-сторінковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на \$119.50 до

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані 6% продажного податку

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!

І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ
РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ
БАТЬКО-СОЮЗ!